

Flori de erin

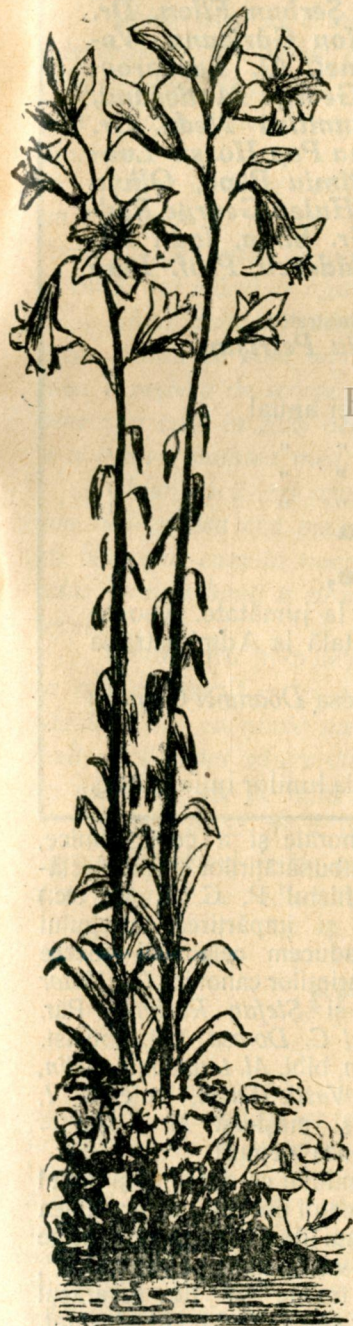
REVISTĂ FEMENINĂ

Anul III.

No. 7—9.

CUPRINSUL :

Psalm Recunoștinței	— — —	Al. Lascarov-Moldovanu
Femeia în lumina creștinismului	— — —	Dr. Ioan Georgescu
Mă duc acasă . . .	— — —	Livia Rebreanu-Hulea
De dincolo	— — —	M. Theodorian Carada
Fiica Evei	— — —	Preot Căpitan Dr. Potcaș
Hristos în școală	— — —	P. Cornel Andrea
Domn' Plutonier,	— — —	Vintilă Petrescu-Vrancea
Sf. Francisc de Assisi	— — —	Zulnia
Viața, roman	— — —	Sabin G. Truția
Gheorghe Pop de Băsești	— — —	P. Teofil A. Bălibanu
Inima Lui	— — —	Myriam
Mamei mele	— — —	Gheorghe Andrievici
Concubinajul și irodialele noi	— — —	Ilie Vetîșan
Un rug aprins	— — —	Dumitru Mercea
Crucificare	— — —	Ion Aldea
Resumat de viață	— — —	Tincuța Murguleț
Cinstește pe mamă-ta	— — —	Elena Popa
Introducerea cărților de rug.	— — —	Rozalia Oprea
Priveghiați și vă rugați	— — —	Micuța Florilor
Pagina congreganistei	— — —	
Influența mediului	— — —	P. Teodor Mateiu
Cronica	— — —	Cronicar
Liturghia valurilor	— — —	Ion Gârleanu
Răspunsuri	— — —	N. B.
Reviste	— — —	
Bibliografie	— — —	Delabăsești
Posta Redacției	— — —	
Posta Administrației	— — —	
Vitrina Cărților Bune	— — —	

Sfântă Tereză — Patroana noastră cerească — roagăte pentru noi!

Scopul revistei :

Să apere tineretul feminin — și femeia în general — **de imoralitatea ucigașă.**

Să dea **nutremânt sufletesc curat**, trecut prin prisma purificatoare a moralei creștine.

Să sădească în inimile tinere „**adevărate flori de crin**” și să le păzească intactă nevinovăția și curățenia lor sfântă.

Să readucă societatea la Isus prin **presa și acțiunea creștină.**

Să apere morala lui Hristos — singura morală adevărată — și să lupte împotriva celor ce o vor ataca

Să vestească pretutindeni deviza Țării noastre : „**Nihil sine Deo**”.

„Flori de crin” se va sili ca întotdeauna să dea sfaturi creștinești pentru mame, ca ele să poată da o **bună educație** fiilor lor ; îndrumări pentru soții, ca să fie „**îngerul păzitor**” al familiilor lor ; iar pentru fete va fi o **călăuză dreaptă și sigură**, mai ales atunci, când fără experiență, se vor avânta în mijlocul lumii pline de pericol.

COLABORATORII :

Elena Dr. Aciu, Ion Agârbiceanu, Aurel Aldea, Cornel Andrea, Dr. Ion Banea Ant. Bălibanu, I. Berinde, Dr. Irina Berinde, George Bota, Emil Bran, Dr. Nicolae Brînzeu, Vera Calangiu, M. Theodorian-Carada, Ion C. Cătuneanu, P. Vasile Chindriș, Pr. Toma Chiricuță, Dr. Simeon Chișiu, Prof. Nicolae Comșa, Augustin Cosma, Victoria Diamandi, Petru Dulfu, P. Victor Dunca, Filotea Dumbrava, Dr. Gelu Egry, Nicolae Fântânariu, Șerban Filon, Dr. Nicolae Flueraș, Prof. Iosif Frollo, Mia Frollo, Gala Galaction, P. Ion Gârleanu, Volumnia Dr. Gheție, Dr. Ioan Georgescu, Ovidiu Hulea, Alexandru Ionel, Al. Lascarov-Moldovanu, Dr. Emil Lobonțiu, Dr. Titus Malai, P. Teodor Mateiu, George Matieșanu, Dumitru Mărgineanu, P. Ireneu Merloz, Dr. Domenic Neculăeș, Prof. Dumitru Neda, Dr. Ioan Ossian, Ioan Oșian, George Perneșiu, Vintilă Petrescu-Vrancea. Elena Pop Hossu Longin, Dr. Ionel Pop, Dr. Romul Pop, Dr. Valer Pop, Dr. Augustin Popa, Septimiu Popa, Olivia A. Poruțiu, Pr. Căp. Dr. Teodor Potcaș, Dr. Emil Precup, Livia Rebreanu-Hulea, George Rednic, Mihail Robu, Florica Sabadășiu, P. Dr. Coriolan Sabău, Valeriu Gr. Sima, Ioan Tătaran, P. Dr. Aloisie L. Tăutu, Sabin G. Truția, Ilie Vetișan, Sorica Vlădescu, Prof. Ioan Vultur.

Redactor :

P. Teofil A. Bălibanu.

Secretar de redacție :

Iuliu Boțan.

Administrator :

Cornelia Petrișin.

ABONAMENTUL :	Pentru studențime	100 lei anual
	„ particulari	120 „ „
	„ instituții și societăți	200 „ „
	Abonament de încurajare	300 „ „

**Primește un abonament gratuit pe un an
ori cine va câștiga cinci noi abonamente,**

iar celui ce va câștiga două abonamente noi, i-se reduce abonamentul propriu la jumătate. Abonamentul gratuit și reducerea la 1/2 se câștigă numai după ce se trimite suma totală la Administrația revistei.

În chestiuni de administrație (abonamente, etc.) vă rugăm să scrieți pe adresa **Doamnei Cornelia Petrișin, Șimleul-Silvaniei.**

În chestiuni de redacție să vă adresați **Păr. Teofil A. Bălibanu**

Flori de crin, revistă feminină **Șimleul-Silvaniei**. Apare lunar, cu excepția lunilor Iulie și Aug.

Orologhion, care cuprinde *urma-rea orelor* și câte sunt de lipsă spre *săvârșirea laudelor* de toate zilele.

Tipografia Seminarului Arhiepiscopozan-Blaj, MDCCCXXXIV.

Cu binecuvântarea I. P. P. Dr. Vasile Suci.

Noul „Orologhion”, tipărit, cu litere străbune, a cincina oră, se prezintă — omeneste vorbind — în forma cea mai perfectă. Hârtie foarte fină. Tipar bine îngrijit. Execuție tehnică ireproșabilă, în două culori : roșu (p. tipic.) și negru (p. rug.) Format portativ. Legătură în pânză ori, piele; pereți moi.

Cu toate că — noul Orologhion — are 644+VIII, adică în total 652 pagini, cu aproape 100 pag. mai multe decât ediția anterioară, volumul lui este numai jumătate cât al celui alt, încât — noul Orologhion — egalează cu cea mai perfectă carte de rugăciune din Apus.

Tipografia din Blaj poate fi mândră de cel mai frumos mărgăritar — de mult preț — care a eșit din teascurile sale, iar preoții îl pot purta mereu cu sine, fără a se rușina nici de execuția tehnică, atunci, când va trebui să-l folosească și în public ori... călătorii.

„Orologhionul” mult superior ediției noi a „Liturghierului” este ireproșabil, ba mai bine zis, la culme și din punctul de vedere al limbei și ortografiei întregite. S’a reînviat, dar și curățit, vechea limbă bisericească, iar frazele neînțelese ori greoaie, cari se aglomerau în psalmii și rugăciunile din edițiile vechi, au fost supuse unei topici raționale-românești. Mai ales psalmii — prin subîmpărțirea lor în strofe și versuri, ca niște adevărate imnuri — se citesc, azi, cu multă ușurință și plăcere.

Având în vedere superioritatea

execuției morale și a celei tehnice, mulțimea îmbunătățirilor și complectărilor (Acaftistul P. C. F. M. etc.) ordonarea și împărțirea întregului material, aducem cele mai sincere felicitări Părinților canonici **Dr. Victor Macaveiu și Ștefan Roșianu**, Păr. Prot. **Aurel C. Domșa**, not. consist. **Ioan Crișan**, bibl. **Al. Lupleanu-Melin**, pref. tip. **Vasile Suci**, culegăt. **I. Spineanu** și mașinist **M. Roșu** — pentru munca depusă.

Nu ne îndoim că dat fiind și faptul că are formatul portativ, iar grosimea abia a unui deget (deși are peste 650 pag.) va fi, noul „Orologhion”, ceea ce și trebuie să fie: tovarășul nedespărțit al ori căruia preot adevărat.

De aceea toți preoții vor trebui să-l aibă. Soțiile și fetele de preot vor face un neprețuit serviciu părintelui ori soțului lor dacă, pentru Crăciunul care vine, le va face cadou un **Orologhion**.

FLORI DE CRIN

REVISTĂ FEMENINĂ

NIHIL SINE DEO

REDĂCTOR RESPONSABIL :
P. TEOFIL A. BĂLIBANU

LĂUDAT SĂ FIE ISUS

Flori creștine

PSALM RECUNOȘTINȚEI

Chiar dacă nu mă vei mai iubi, eu nu voi zice nimic, când știu tot binele pe care mi l-ai făcut...

Chiar dacă ai arunca asupra mea vreo pâră neadevărată, — eu nimic nu voi zice, ci voi primi-o cu capul plecat, căci bine știu cum ai venit în înghețul în care se afla sufletul meu și l-ai încălzit cu darul tău ajutător...

Chiar dacă ai veni să mă lovești, zicând că sunt un tâlhar și un stricat, — eu nimic nu voi zice, căci bine știu cât eram de părăsit de toți — și tu ai venit și mi-ai dat mână de ajutor, ridicându-mă din răstriște...

Chiar dacă ai merge în piață și-ai striga asupra mea, zicând că sunt un ticălos fățarnic și că sufletul meu e peșteră de scorpii, — eu nimic nu voi zice, că bine știu cum în ziua aceia a desnădejdei Dumnezeu te-a trimis înaintea mea și mi-ai adus darul nădejdiei...

Chiar dacă vei arunca asupra mea vina altuia sau nedreptatea cea mai grea, — eu nimic nu voi zice, că bine știu cum în noaptea gândurilor mele negre, ai adus lumina bună a dragostei tale — și m'ai scos din tenebre...

Chiar dacă m'ai disprețui, făcându-te că niciodată nu m'ai cunoscut — și spunând: „Nu știu de acest păcătos!” — eu nimic nu voi zice, că bine știu cât de mult m'ai ajutat să ies din păcătoșenia mea, când alții nu voiau să știe de mine...

Chiar dacă m'ai călca în picioare ca pe un vierme netrebnic, — eu nimic nu voi zice, că bine știu cum ai privit cu îndurare la mine, viermele din tina

păcatului și prin tine am cunoscut ce vrasăzică ridicarea spre lumina iertării și a dragostei...

Chiar dacă m'ai ucide tu cu mâna ta, rupându-mă din arborele vieții cum rupi o creangă dintr'un pom, — eu nimic nu voi zice, că bine știu, că prin tine, am putut vedea și eu pe Domnul Iisus, cătră care, prin moartea ce mi-ai da, merg mai degrabă...

Ci, prietene, eu îți port recunoștință pentru tot ce mi-ai dat, căci atunci, în tine, grăit-a Domnul, alegându-te unealtă destoinică...

Ci, prietene, eu știu că de nu voi face așa, voi fi cu adevărat nemernic, căci voi pierde tot ceea ce Domnul mi-a dat prin tine...

Ci, prietene, eu nu vreau să mă mai întorc la noroiul în care mă bălăceam mai înainte, ci vreau să rămân aci, oricare ar fi încercările...

Ci, prietene, eu nu vreau să desfac mâna cu care mă țin de mâna Mântuitorului, fie chiar de mi s'ar pune foc sub ea...

Iar a nu avea bună și smerită recunoștință pentru tot ceea ce, în Domnul, mi-ai făcut, ar însemna că mă despart de El — și cad în gheena de mai înainte...

Și toate, chiar nedrepte, fiind mai mici decât aceasta, le primesc și le trec, gândind că și mai mare va fi dreptatea căpătată prin suferința nedreptății...

Că bine știu, că toate sunt pulbere și vânt, — ci numai Domnul Cristos e adevărul, calea și viața...

Al. Lascarov-Moldovanu.

FEMEIA IN LUMINA CREȘTINISMULUI

Conceptii greșite — despre căsătorie — la disidenți.

Din nefericire, însă, aceste principii*) nu s'au păstrat, în puritatea lor evanghelică, decât la catolici; la protestanți și ortodocși nu. Ce să mai vorbim de țara lui Enric VIII. care-și schimba nevestele, cum acestea își schimbau fustele, sau de aceea a Anabapțiștilor și landgsavilor germani cari socotiau, după reforma lui Luther, că-și pot ținea pentru spășenia sufletului câte două sau chiar mai multe femei, ca odinioară patriarhii biblici?

Ajunge să aruncăm o privire, la țările așa zise

*) Vezi nr. 4—5 al revistei „Flori de Crin”.

creștine ce se fălesc că au păstrat credința și toate datinele creștinești neschimbate, precum le-au primit dela apostoli.

Iată ce ne povestește un cunoscător al împrejurărilor din Armenia: Aflându-ne la 17 Februarie 1839 în Taurida, un ucaz al țarului revoca pe toți desertorii ruși ce se aflaseră în armata regelui Persiei. Întorcându-se către casă acești soldați, unul dintre ei făcu pe drum cunoștința unei doamne armence. Și n'a trebuit mult ca cei doi tineri să se îndrăgostească unul într'altul cu toate că doamna era căsă-

torită. Propunându-i tânărul o nouă căsătorie, ea nu refuză, dar pune condiția să facă și noua căsătorie înaintea preotului. Se duc întâi la un preot caldeocatic. Acesta a spus că trebuie să le cerceteze actele și să vadă, dacă nu sunt între ei piedici de căsătorie. Auzind de acestea, tânărul păreche s'a dus numai decât la preotul armean. Acesta, gândindu-se la plata bună ce i-se pune în vedere, dacă va veni să-i cunune acasă, n'a stat mult pe gânduri, a venit și i-a cununat. Fiind mireasa acoperită cu vâl pe față, pe mâini și aproape pe tot corpul, el n'a fost cu luare aminte la persoanele pe care le cunună. Văzând atâta nebăgare de seamă din partea preotului, soldatul rus, înainte de-a părăsi Taurida, unde se întâmplase această cununie, se duce din nou la el și-i spune: „Prietene, îți comunic un secret, înainte de a pleca la Morckivan; grijește și-l păstrează bine; altfel te vei căi. Să știi că m'ai cununat cu nevastă-ta!” Vă puteți închipui furia preotului, lovit în demnitatea lui de soț și de părinte. Soldatul plecă nepăsător cu tânărul și soția acasă, în Rusia. (Vezi Boré, *Memoires et correspondance d'un voyageur en orient la P. Gioachino Ventura, La doune cattolica I, 128*).

Dar se va zice că aceste sunt farse și aventuri de ale ostașilor cari, departe de ai lor, îndrănesc să facă orice blestemății. Din nenorocire, însă, nici în Rusia țaristă nu erau stări mai ideale.

Astfel ca să rămânem la ostași, Rusia țaristă da voie ostașilor să se însoare pe timpul serviciului militar. Dacă nevasta îi făcea, între timp, un copil, acesta era al armatei, trebuia neapărat să fie militar. Nevasta soldatului căpăta și ea hrană dela Regiment. Dar acest aranjament era, cum bine zice P. Ventura, să vinzi merele din mărul abia înflorit. Florile trebuie să lege rod, rodul să crească, să se părguiască, să se coacă bine, pe urmă să se culeagă și vândă. Dacă însă nevasta soldatului rus da naștere unei fetițe, atunci ea și nou născuta nu căpăta nimic dela Regiment, sau trebuia să aducă alte servicii, de multe ori atât de dezastruoase pentru ea și pentru întreaga familie.

Și să nu cugetăm că în pătura de sus, în aristocrația rusească ar fi fost raporturi familiare mai fericite. Nu! Din potrivă! Destrăbălarea celor de sus era mai mare ca a celor de jos. Castelele boierilor ruși erau pline de Circasiene tinere pe care boierul le cumpăra pentru petrecerea sa și a oaspeților săi. Despre un asemenea boier se povestește că având oaspeți mai mulți decât Circasiene a poruncit să vină nevestele mai tinere și mai frumoase ale clăcașilor săi. Venind acestea la castel și aflând despre ce este vorba, ele au răsvrătit pe soții lor, cari au venit și le-au scos din brațele celor ce le necinstiau și pe aceștia i-au înconjurat de toate părțile, i-au ținut închiși în castel cărui i-au dat foc să ardă. Așa s'au prăpădit acolo în chef și orgii nerușinate și gazdă și oaspeți.

Dar nici la noi nu e cu mult mai bine. Se știe că în atâtea părți se fac căsătorii de probă și se fură fetele. Viața multor voveozi lăsa mult de dorit sub raportul moral. Să ne gândim la nenumărații copii din flori ai lui Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare ș. a. cari se sfâșiau ei între ei și nenorociau țara. Chiar Cuza Vodă n'a fost de laudă în această privință.

Nu e mirare, deci, dacă sufletele alese se simt scârbite de ușurința cu care se încheie și se desfac

căsătoriile la noi. Regretatul academician Iacob Negruzzi povestește că marele nostru poet Mihail Eminescu, îndrăgind pe Veronica Micle, cunoscuta scriitoare originară din Ardeal, îi făcea propunere să treacă amândoi la catolicism și să se cunune laolaltă, după moartea bărbatului ei, fiindcă singur catolicismul ia în serios afacerile inimii și nu admite divorțul, această mare plagă socială (Vezi I. Negruzzi, *Amințiri din „Junimea”, București, Viața Românească, p. 277*).

Femeia factorul social cel mai important

Am stăruit asupra tuturor acestor momente pentru ca să se evidențieze marele rol social în bine și în rău al femeii. În ordinea fiziologică a nașterii rolul bărbatului, deși esențial, e trecător, reducându-se la clipa fecundării, precând al femeii care primește sămânța, o poartă în sânul ei, o hrănește cu sângele ei și, când fătul cel nou e viabil, îi dă naștere, e cu mult mai însemnat. Tot așa și în cea spirituală. Ideile mântuitoare sau distrugătoare, emanând dela bărbați, fecondează spiritul femeilor cari apoi însușindu-și-le, le sporesc cu observațiile și simțirile lor, transmițându-le membrilor familiei și întregii societăți. Ele apără ideile cele nouă, le introduc în viață, le fac să prindă rădăcini; le traduc în fapte, obiceiuri, legi.

Câtă vreme epicureismul era o școală filosofică adusă din Atena la Roma, el n'a însemnat nici un pericol pentru Statul Roman. Când însă și-au însușit învățăturile acestea stricătioase (Mânâncă, bea, petrece-ți; după moarte nu mai e nimic!) și femeile; când ele poartă chipul lui Epirus la piept, și în inele atunci familia s'a distrus și puternica împărăție romană a pierit de pe fața pământului.

Tot așa arianismul, cea mai mare erezie ce a bântuit creștinismul în preajma eliberării sale, n'ar fi ajuns să se răspândească aproape în întreaga lume creștină de atunci, dacă nu avea puternicul sprijin al Vasilinei, nevasta lui Iulius Constantinus, mama lui Iulian Apostatul. Nici protestantismul n'ar fi avut cuceririle cunoscute din istorie dacă n'ar fi avut sprijinul unei Elisabetei, regina Angliei, în această țară, a Margaretei de Valois, sora regelui Francisc, al Franței și al atâtor regine, contese, ducese și baronese în țările germane. Chiar Jansenismul nu făcea nimic fără ajutorul mănăstirii de călugărițe Post Royal. Și se știe ce rol mare au avut saloanele unor doamne ca Ninon d'Enclos ș. a. în răspândirea filosofismului secolului al 18-lea, mai ales al ideilor anticreștine ale unui Voltaire, Rousseau ș. a.

Dar dacă femeia a avut rol mare în răspândirea răului, a avut rol tot atât de mare și în răspândirea binelui. Istoria e mărturie. Cât face mica floare, noua regină a dragostei cerești, S. Tereza din Lisieux pentru misiuni? Dar cine ar putea spune ce a însemnat rolul modest, discret, dar atât de hotărâtor în cultul zămislirii nepătate a Preacuratei Fecioare Maria pe care l-a avut Bernadette Soubirons proclamată sfântă în ziua de 8 Dec. 1933? Dar rolul S. Margareta Maria Alacoque în răspândirea cultului S. Inimi și al atâtor întemeietoare de ordine și congregații de călugărițe în operele de învățământ și asistență socială? Și cine ar putea înfățișa vreedată în cuvinte potrivite vrednicia unei mame ca S. Monica salvatoarea sufletului fiului ei S. Augustin; al unei Anthusa, mama S. Ioan Gură de Aur; al unei Emmelia, mama S. Vasile cel Mare și a S. Grigorie din Nyssa.

Și chiar apostolii așteptând coborirea Duhului Sfânt în casa din Ierusalim ni-i putem inchipui oare fără de maica Domnului, aceea care auzise și păstrase mai bine decât oricine, în inima ei comoara, înțelepciunii de veci?

Fiind de două ori răscumpărate și din robia păcatului și din robia bărbatului, pășiți curagioase pe urmele acestora; faceți bine; răspândiți-l; fiți fiicele Mariei, nu ale Evei și binecuvântarea cerului nu vă va lipsi.

P. Ioan Georgescu.

Bibliografia chestiunei

Literatură Feministă

P. Gioachino Ventura, *La donna cattolica*. Sua dignità, sua grandezza, sua missione, sua storia. Libera traduzione dal francese col consenso dell'autore Del P. Marcelino da Civezza M. O. Secunda edizione riveduta e accresciuta dal traduttore. In Prato (Per Ronieri Guasti, editore-libraio) 1880. vol. I, 504 p.; vol. II, 528 p.

P. Alessandro Gallerani D. C. D. G., *Diomira ossia la donna religiosa*. Modelli-consigli utilissimi anche agli uomini, 5-a edizione. Modena (Tip. Pontificia ed arcivescovile dell'Imm. Concezione, editrice) 1911, 508 p.

P. Marchal, *missionario apostolico*, *Il mazzo di fiori della giovane*. Prima traduzione italiana autorizzata dall'autore per cura di una signora bresciana con prefazione di Monsignor Geremia, Bonomelli, vescovo di Cremona, Brescia Tipografia e libreria Queriniana 1902, 310 p.

D. Primo Bottini, *Florete flores*. Conferenze alle giovani Tosino, Società editrice internazionale (1925), 322 p.

O. Rudella-Gerevini, *Sposa e madre*, Bergams, S. Ed. S. Alessandro 1930, 351 p.

MĂ DUC ACASĂ...

† Anei.

După masă mulcomă, caldă de Aprilie. În zarea limpede și adâncă emulație de sbor, al celor dintâu rândunele. Fluturași visători, delicați, asemeni unor petale multicolore, fac ocol cireșului alb prin care zumzâe harnicele și neobositele albine. Pe toată întinderea câmpiei ce să 'ntinde până departe, în țărnul Murășului agitat ce s'clipește ca o pantlică de oțel, viața nouă, proaspetă își înalță echoul, ca pe-un psalm neîntrerupt, de prea-mărire și bucurie... Printre câtrînțele verzi ale holdelor ce-și ridică îndrăznețe căpșoarele spre soare, brazda neagră și grasă s'porește clipă cu clipă în urma plugului tot mai lucitor, ce pătrunde fără milă în scoarța abia sbicită a țarinei, ca scalpelul într'o rană. Pe răzoare smocuri de sălcii scorburoase și schimonosite au început să 'mbrace haina de primăvară. Iar pe lângă digul pietruit al căii ferate, ce taie 'n două întinderea, în tranșeele largi, pline cu apă opacă, asemeni unor cioburi de oglindă murdară, câteva berze gânditoare și mâncăcioase se plimbă tacticoase pe margine și-și înfig din răstâmp în răstâmp pliscul considerabil, proeminet în oglinda senzibilă...

Sus, în dreapta liniei, de-asupra coastei cu vii, unde cântecul metalic al sapei completează gama variată a zvonului ce să înalță din pământul deștelcuit, pe planul înalt și oblu, printre șirul de clădiri cochete, ce garnisese ca o diademă impozantă fruntea vii lor, Sanatorul alb, vast, cu două etaje se distinge dintre celelalte tovarășe, ca o fată frumoasă în lanțul unei hore.

Prin parcul întins, ce-l împrejmuște, printre pomii ninși de floare, printre cari șerpuesc cărări albe,

bolnavii se plimbă singurateci și'n păcuri înfășorați în halate uniforme, cu pași agali, primind cu satisfacție mângăierea binefăcătoare a soarelui în declin. Camerele sanatorului sunt toate pustii acum și prin ferestrele larg deschise, ca niște brațe chemătoare pătrunde'n dragă voe aierul înviorător.

Doar pe terasa largă, sprijinită de-un șir de pilastri, la departamentul femeilor a mai rămas încercată o biata bolnavă, — cea mai grav bolnavă — care neputând părăsi patul, s'a rugat să fie dusă măcar pe terasă, în această zi plină de lumină — și bunele Surori i-au împlinit dorința...

Sprijinită între perne, învăluită în pături moi și călduroase, printre cari aproape dispăre, abia i se distinge figura infantilă, străvezie și stinsă. Rămasă singură în liniștea binefăcătoare, par'c'a uitat muzica sacadată a tusei tovarășelor ei și chiar a sa proprie și acum respiră cu lăcomie aierul renăscător. Cu privirea între deschisă urmărește prin sita genelor gastanii firul intraurit al soarelui, ce să revarsă cu inelșugare, ca o mângăere peste ea. Un sticlete gureș cântă undeva pe-o ramură din apropiere... porumbelii falfăitori scriu în sborul lor sglobiu arabescuri stângace pe albastrul imaculat al sării, pe care nu lasă nici o urmă. O rumoare dulce, plină de armonie și farmec, se ridică în unde vagi, nedefinite până la urechea ei veselă, ce dormitează sub presiunea crudă a boalei, tresare acolo'n adânc și trezește'n sufletul copilei, amintiri scumpe, dorințe calde, speranțe și visuri, ce-o alintă ca'n'tro mreață puternică și cari o stăpânesc cu desăvârșire. ...Se vede acasă, în casa albă, dela poalele Detunatei, ca'n fericirii ani ai copilăriei, unde se jucă prin curte și grădina umbroasă, prin mijlocul căreia curge valea, în care se scaldă cu dragile ei surori Mariți, Anetta, Elvira... Ea simte atât de aievea farmecul și liniștea de atunci, când ele pleacă pe cărării întortochiate în pădurea din apropiere să culeagă fragi, ori smeură, fiecare cu-o cofiță'n mână... Dar amurgurile când se'ntorc turmele dela pășune în clinchet de clopot și o așteaptă vesele, urcate pe vârful porții, ca pe-o defilare! Iar iernele, după ce ieșeau din școală, pe coastă, la săniat și pe lungul văii la ghețuș...

Dar când toți frații și surorile mai mari, risipiți prin largul lumii, să adună cu toții la cuibul părintesc.

...Și cât de curând au dispărut toate, ca un vis frumos, sfâșiat de lumina dimineții, fără să lase în urmă decât un dor arzător, adânc, pe care nimic nu-l poate stânge'n sufletul copilei... — Cum au plecat cu toții din cuibul alb și m'am trezit într'o zi de toamnă singură lângă sânul cald al bunei mame... Atunci am luat în gând o hotărîre: că eu nu voi pleca de lângă suferind și scumpa mea mamă, niciodată, niciodată... Și uite cât decurând am părăsit-o și pe ce cale priezișă, spinoasă și plină de suferințe pribegesc de doi ani!.. Cine poate să-și croiască soarta?! Cine poate prevedea ce ascunde perdeua zilei, care vine?... Dar dacă nu m'ar sfâșia atât dorul de mama, de casă... de munți... de...

În sufletul copilei visele se'mpletecesc, se contopesc cu realitatea, cu desăvârșire și vedeniile lor se succedază fără voia ei, ca o pantlică de film, rulată de-o mână nevăzută... Dorul de casă pune stăpânire complectă pe inima ei, ce bate tot mai rar, ca un ceasornic netras, uitat într'un saltar și fără efor, fără controlul conștiinței lucide, sufletul ei

pleacă spre casă, spre casă albă, dela poalele Detunatei...

— Mă duc acasă... mă duc.... mă duc...

Și-ajunsă'n mijlocul iubiților ei, cari se află acum cu toții la căminul iubit, ca pe vremuri și dintre cari numai ea mai lipsește, îmbrățișează cu elan nebun pe fiecare și-i zice mamei sale, care n'o mai lasă dela sânal ei.

— Să-ți mulțumesc mamă scumpă că te-ai rugat cu atâta credință Prea Curatei pentru mine, căci eu simt limpede, că rugăciunile Dta-le m'au adus din nou lângă Dta... Eu te-am văzut ades, în nopți târzii îngenuchiată la icoană... Dar am să mă revanșez mamă scumpă pentru toate lacrimile pe cari le-ai vărsat pentru mine; îți făgăduiesc că n'o să te mai părăsesc niciodată...

Veniți și voi scumpii mei, ah veniți cu toții să vă îmbrățișez... așa.. Azi e zi de mare sărbătoare pentru mine... azi m'am împărțășit și mă simt atât de ușoară, pe cât de veselă... Vino și tu scumpa mea Anetta să-ți mulțumesc de tot ce ai sacrificat pentru mine, de tot, tot... o, să-ți spun că-i semn rău... ei, să mai crezi în vise? Și cu ce bine mă simt azi între voi scumpii mei...

Radio-ul dela'tâiul etaj își deapănă mecanic programul cotidian. Copila îl aude ca'n vis, din ce în ce mai lent, mai mulcom, mai îndepărtat, iar filmul gândului ei să subțiază clipă cu clipă, ca ros de un vierme tainic și nesățios...

— Dar câtă lumină, câte flori, ca la nuntă... și muzica aceasta sublimă... Ce buni sunteți voi, cât mă iubiți... Vă mulțumesc... însă mi-e sete... cald... tare... mi-e sete... apă...

Cu un acces puternic de tuse și câteva respirații adâncii, filmul copilei se prăbușește în tenebra nebănuită, fără fund, tăiat de foarfeca cea cumplită a nemiloasei Atropos.

...In amurg, când soarele s'a aplecat după spinarea munților negri, cu toată suita lui de raze, când la Sanator bolnavii s'au reîntors fiecare'n camera și la patul său, — copila din patul de pe terasa largă, sprijinită de pilaștrii, darme... Călugărița o găsi așa cum a lăsat-o; cu fața senină, eterică privind spre Apus, doar mai zimbătoare. Observă însă printre buzele întredeschise, subțiri învinețite de spasmul din urmă, cum să prelinge un firicel de apă roz, spumoasă ca un șir delicat de mărgăritare. Prin părui blond ce-i incadrează fruntea străvezie, licăresc picături grele înșirate pe-o rază 'ntârziată, cari formează o aoreolă și-i înseninează și mai mult figura copilărească și trăvezie. Ochii adânciți sub pleoapele ostenite, întunecate și întredeschise, parcă ar căuta ceva departe în zare în spre munții depărtați ce scriu ieroglife asimetrice în zarea înegurată. Măinile incremenite pe piept, sub invelitoare, sunt căldute încă și'n palma dreaptă strânge o cruciuliță argintie, pe care o primise dela o Soră cu ocazia unei împărțășenii și de care nu s'a mai despărțit de atunci.

În liniștea ce s'a lăsat de-odată cu amurgul peste pământul acoperit de ceață, sub pulberea razelor de lună și a cerului instelat, doar concertul metalic al broaștelor de prin tranșeele de lângă calea ferată, au mai rămas suspendate'n aer din gama svonurilor zilei. Chiar și glasul radio-u-lui a amuțit

și pretutindene, la fiecare fereastră, luminările s'au stins. Numai la ferestrele Capelei se zărește o licărire vagă, în mijlocul căreia o raclă, străjuită de patru făclii melancolice luminează fața palidă a unei mirese tinere ce dorme adânc. Un miros pișcător de tămâie să risipește'n unde cenușii până departe pe coridorul îmbrăcat în umbră... Sub crucifixul de pe altarul simplu pe care ard două luminări, o călugăriță îngenuchiată s'închină dintr'o carte, incremenită în aceeaș atitudine de statuie. La căpătâiul moartei un inger trist, cu aripile 'ntinse, gata de sbor. De sub aripa lui diafană, sufletul copilei privește cu o senină resemnare la ființa ei de argilă ce doarme țeapănă, în rochie albă de mireasă în raclă — dar nimic nu-l mai atrage să se'ntoarcă de nou sub cătușa hainei reci de țărină. Copcia mistică ce le-a unit strâns timp de 18 ani, s'a frânt într'o clipă, la o poruncă supremă și acum eliberat din închisoare, cum aripele-i s'ntind în dragă voe, cum ochii miopi până acum, învăluiți în ceața materiei dure, se limpezesc tot mai mult și el privește ca la un ceva străin, aproape fără regret, la țărina palidă din coștiug, de care s'a despărțit pentru veci...

— Visele nu mint... azi mă cunun cu Ingerul morții, cu mirile omenirii...

Ingerul palid o strânge cu gingășie sub aripă și-i șoptește: „S'a'mplinit... trebuie să plecăm... te duc acasă”...

Sufletul copilei mai privește odată'n urmă spre raclă. Iar din înălțimea infinită a cupolei albastre, spre care îl duce Ingerul palid, cu o viteză necu-prinsă, nebănuită, mai privește odată spre munții asimetrici, acoperiți de ceață, la casa albă de sub poalele Detunatei...

Apoi... s'au adâncit tot mai mult în neant și clipă de clipă, pe măsură ce se apropie de ultimul țel al sufletului omenesc, sufletul copilei, vede, simte și'nțelege minunile cari populează haosul nesfârșit... Minuni imperceptibile de către nervii grosolani ai ființei de lut ori de către creierul redus al omului se succedază game variate, nesfârșite, armonioase și din al căror prisos abia dacă ajung pe pământ schițe palide, câte-o așchioară, câte-o fărimitură... Un elan sincer, profund și arzător. descătușat de ipocrizie, plin de umilință, de căință și de preamărire față de Acel ce a creat Totul, care cârmuește cu atâta inteligență *Toată* această magnifică operă, îi inundează microscopica existență... Doar un firicel abia perceptibil de țărină mai leagă de globul de tină, pe care l'a părăsit; *dorul de mamă*...

...Ajunși la pragul dintre cele două lumi, lumina se intensifică gradat, gradat, ca'n apropierea răsăritului și o muzică sublimă armonizează Totul, Ghirlande infinite de ființe albe, diafane se apropie, împrejmuesc pe noii sosiți ca pe niște mosafiri doriți, așteptați... Figuri cunoscute de prieteni plecați din lumea ființei, vin, tot vin în calea Anei, printre cari distinge cu bucurie și pe cele ale fraților, surorilor ei, pe-a iubitului ei tată, care a lăsat-o orfană aproape în leagăn.

Acî, ingerul palid se oprește și dându-i libertate, ca unui canar din colivie, îi șoptește cu bună-tate;

— Acum, iată-te acasă... Eu mă reîntorc din nou spre întunecata vale a plângerii, să-mi îndeplinesc misiunea — și chiar în noaptea asta o să aduc aci și pe mamă-ta.

Livia Rebreanu-Hulea.

DE DINCOLO...

Camile Flammarion. — Precista dela Lourdes. — Boboteaza. — Copilaș ori inger. — La moartea ta-tei. — Sanda. — Un premiu miraculos. — La exam-en. — Maria Olteanu. — Fratostiteanu. — Pli-cul albastru. — Biletul de loterie. — Allo, Baba-dag. — In Gara Craiovei. — Imitația lui Isus. — Dincolo de Bârlad. — Aeroplanele. — La 1 Septem-vrie 1918. — Testamentul. — Frate-meu. — Ultimul conclav.

Camile Flammarion era un om de știință pozi-tivă, un astronom care uitându-se la cer prin te-lescop, și-a pus întrebări, la care nu i-au putut răs-punde nici ochianul, nici matematicile. Bătrânul în-vățat a întreprins atunci o scrupuloasă cercetare a fenomenelor ce nu se pot tăgădui, dar pe care știința, care nu admite decât materie neinsufletită, nu le poate tălmăci. Octogenarul astronom a adunat în trei volume tot ce i s'a spus asupra acestor feno-mene, pe care le explică în „La mort et son mystère“ așa, cum poate el. Trăit într'un mediu anticlerical, acest învățat de perfectă bună credință, își pierde obi-ectivitatea, când e vorba de Bisesică. Imi reamin-tesc pe marele juris consult Laurent, o minte clară, judicioasă, pe care patima îl făcea să bată câmpii și să se pună în conflict cu rațiunea-i logică de câte ori avea înainte o chestiune privitoare la Biserică. Așa și Flammarion. Tocmai din pricina apelpezitului său anticreștin, critica ce face celor ce se încăpățâ-nează să tăgăduiască a priori faptele conchizător.

Adunând cu obiectivitate fenomene la fel cu cele strânse de Flammarion supunându-le unei critici cinstite și riguroase, cu ajutorul statisticeii nepărtini-toare se poate ajunge la rezultate nebănuite. Știința pozitivă nu va mai putea tăgădui fenomene ce nu se pot explica decât prin existența unei ființe de o inteligență mult superioară oamenilor și cunoscătoare a viitorului. Nimeni nu va mai putea nega că în om se găsește o substanță, care despărțindu-se de trup nu uită trecutul și e capabilă a se arăta celor ră-mași în viață.

Până când se va întemeia un așezământ, care să adune și să cerceteze scrupulos astfel de feno-mene, cei ce cunosc astfel de întâmplări ciudate, sunt datori să nu le ascundă. Asta voi face în ca-pitolul de față. Incep dar cu ceva ce se referă la opera lui Flammarion.

Era pe vară în 1921. Stam pe bancă sub nucul din grădina caselor mele. Sfârșisem de cetit întâiul volum al lui Flammarion și imi ziceam că ar trebui tradus și tipărit în românește. Regretam numai ce nu însemnasem cu creonul, un pasaj în care Flam-marion își bătea joc de arătarea Precistei din Lour-des.

În al II. volum el a revenit cu mai puțină pa-siune, dar tot lipsit de logică asupra celor dela Lour-des. Căci nu e logică să înfrunți cu strășnicie pe cei ce nu admit că morții au apărut viilor și să op-rești numai pe Maria, Maica lui Isus, a face acest lucru. Imi ziceam că era să-mi fie greu să mai dau de acel pasaj într'un volum de peste patru sute de pagini și-mi imputam, că nu mi-l'am însemnat la timp. Cartea era pe bancă lângă mine. Când să plec, am dat s'o iau cu mine. Nu știu ce mișcare am fă-cut, dar volumul s'a deschis singur în mâna mea,

aruncându-mi atunci ochii pe pagina, ce se deschi-sese, am constatat, că era tocmai cea la care mă gândeam. Am tras cu creonul peste pasagiul ce vo-iam să-l șterg la traducerea românească și a doua zi am dat volumul la editură, s'a infundat acolo, fiindcă Editura Gutenberg, puțin după aceea, a fost lichidată.

Acum continuu, dar în ordin cronologică. Fap-tele de mai jos se găsesc mai toate însemnate în carnetul meu zilnic, atunci când au avut loc. Afirm absoluta lor exactitate și când povestesc evenimente petrecute la alții afirm că e vorba de oameni pe cu-vântul cărora nimeni nu are dreptul de a se îndoi.

Eram student și venisem de Crăciun acasă la Craiova. În ajunul Bobotezei a venit Popa Marin dela Brândușa cu botezul. La plecare, bătrânul preot, care, când eram prunc mă afundase în cristelniță, acum mi-a dat un fir de busuioc, ca să-l pun sub căpății când m'oi culca. Făcând astfel, aveam să văd în vis chipul sortitei mele. Am făcut așa, dar n'am visat nimic. Cu ocazia aceasta bunica-mea, Dumnezeu s'o erte, s'a apucat să vorbească și de alte obiceiuri vechi dela Bobotează. În Vâlcea fe-tele se duceau pe inserate la fântână de se uitau în ciubăr. — Și ce căutau în ciubăr, o întreb. Căutau să vadă în luciul apei pe cel ce aveau să-l iee de bărbat. Se zice că cele ce aveau să se mărite, anul acela, îl vedeau cu ochii acolo. Cele ce nu vedeau pe nimeni nu se măritau în anul acela. Ori chiar de loc. M'a pufnit răsul. — Ei da, zice bunica, lucrul nu e de crezut. Cu toate astea maica nu mințea nici-odată și dela ea știu cum, înainte de a se mărita, cu taica, a luat-o doica și a adus-o să se uite în ciubă-rul cismelei din vale, dela Slăvitești. Cum s'a uitat în apă, maica a început să țipe: Mamă doică, Mamă doică, eu văzui pe Dracu. Un unchiaș negru cu mustața cănită ce venea călare cu doi arnăuți după el. Dracul gol, mamă doică!

Câteva săptămâni după asta, maica s'a dus la doica ei speriată și i-a spus că a sosit la taica moșu un boer călare cu doi arnăuți după el, leit poleit cu dracul dela cișmea. Taica era urit și bătrân și își cănea mustața.

Maica până a murit zicea că în ciubăr îl vă-zuse așa, cum era.

Tatăl meu a murit la 2 Ianuarie 1880, de văr-sat. Mama era lehză. Din pricina molimii ne-au despărțit cu totul de camera în care zăcea el. Eram izolați de restul casei. Noi într'un salon mare și mama într'un iatac ce da în fundul salonului. În ziua morții lui mama ațipise pe la 7 și când s'a deștep-tat a întrebat pe jupâneasa: ce veghea lângă ea de nu fusese tata în odă. I-se părea că l'a zărit la căpățiiul patului, cum a privit-o, a mângăiat-o pe frunte și a plecat. Această vedenie i s'a făcut ma-meii cam peste 2 ore după ce tata își dase sufletul, lucru de care n'a aflat decât peste câteva săptămâni, ca și noi. În ziua îngropăciunii lui (la 4 Ianuarie) în casă nu rămăsese decât o servitoare și bunica. Când toți erau la Sineasca, și noi nici nu bănuiam că mu-rise tata, frate-meu Caton, imi propune să ne jucăm de-a înmormântarea. El promise cadou de anul nou, între altele, un dragon cu mondirul albastru și cu pantalonii roșii, călare pe un cal roib de lemn, ca și dragonul. Il botezasem Alexandru Alexandrescu. Pe asta ne-am hotărât să-l înmormântăm. Am pus niște gloanțe de lemn în pușca mea și am tras în el până

I-am făcut să sară de pe cal. Am hotărît că murise. L'am plimbat prin salon în cântări de înmormântare și l'am îngropat sub pat. Bunica a dat peste noi tocmai când sfârșeam macabrul nostru joc. Ne-a înfruntat că ne jucam în așa fel. Mai târziu mi-a istorisit cât fusese de mișcată, văzând că ne jucam de-a înmormântarea în clipele când alții îl îngropau pe tata la cimitir.

În anul acela a fost o molimă mare de vărsat la Craiova. Cu câteva zile înainte de moartea tatei, frate-meu Ștefan s'a născut cu vărsatul pe el. Câteva zile în urmă s'a îmbolnăvit de aceeaș boală, Hedviga von Fischer, guvernanta noastră și însăfârșit mătușe-mea Sultana. Mama a fost rău de tot. La un moment medicii o considerau pierdută. Pete mari vinete îi apărură pe pânțele. În dimineața aceia medicii credeau că nu ajunge noaptea. Și-au dat deci întâlnire la 4 după prânz. Le adastau s'o găsească moartă. Când colo, muma i-a primit veselă și le-a istorisit visul ce avusese la amiazi înainte de a eși din amori. Se făcea că odaia în care zăcea cu perdelele lăsate în întuneric se luminase ca ziua de o lumină argintie. Patul i se mutase în mijlocul odăii în cara i se părea că nu mai vedea nici o mobilă și numai zidurile prin care trecea lumina aceia dulce. Din tavan, prin colțul dela răsărit al odăii s'a lăsat o ghirlandă de trandafiri și pe ghirlanda aceia roșie s'a coborât un copilăș lucitor — soarele, care i-a zis blând: Nu-ți fie teamă! Nimeni din neamul tău nu va mai muri! — Ce, suntem nemuritori, l-a întrebat mătușe-mea. — Nu! De această boală a răspuns copilășul, care imediat a dispărut cu ghirlanda cu tot. Până s'a întunecat, patul a trecut la locul lui, mobilele au reapărut ca din pământ și mătușe-mea s'a vindecat.

Deatunci și până azi nimeni din neamul nostru n'a mai zăcut de vărsat.

Tot muma mi-a povestit dela 1848 din Râmnicul Vâlcii. Era acolo pe vară la sora bunică-mii. O lăsase împreună cu o roabă țigancă, cu Sanda, o fată cu 2 ani mai mare ca muma, care atunci nu împlinise 13 ani. Într'o zi Sanda s'a culcat în curte pe iarbă, la umbra unui cireș. Când s'a deșteptat, a venit pe fugă la mătușe-mea sus să-i spue ce vis frumos visase ea. Se făcea că, i-a sburat din sân un porumbel frumos, alb, care s'a înălțat sus în cer de nu s'a mai văzut. Sanda era sănătoasă tun, dar peste două ore a murit subit de holeră. Până ce a murit muma, 70 ani și mai bine, ea vorbia de Sanda aceasta, și o puneă la pomelnicele ei.

Câteva săptămâni după ce intrasem în liceu, prin Octombrie 1879, unchiu s'a oprit câteva zile în Craiova la noi. Sta de vorbă într'o zi cu bunica și cu tata în geamlăcul caselor, în cari eu m'am născut și bunica a murit. Ascultam la ei cum vorbeau despre Dumnezeu. Unchiul tăgăduia existența lui Dumnezeu. Ceilalți îl contraziceau cu argumente mai mult sentimentale. Unchiul se vedea mai bine pregătit pentru a-și susține părerea. Tocmai de aceia și fiindcă eu țineam foarte mult la unchiu, cuvintele lui m'au zguduit. Am eșit din geamlăc și am trecut spre pâlmarul ce da spre grădina cea mare. Privind albastrul cerului și verdeața din grădină, am căutat să-mi adun gândurile, ca să-mi dau seama cine o fi având dreptate. Nedumerit mi-am aruncat ochii spre cerul senin sub care sburau veseli câțiva nouri albi

și uzurei ca o dantelă sau ca puful mai bine. Am început să mă rog lui Dumnezeu să mă scoată El din indoiala în care căzusem. I-am cerut un semn. I-am spus că de voiu lua la distribuirea premiilor, premiul de gradul II, asta va fi semn că El există. De voiu lua alt premiu ori nimic, dovadă va fi că unchiul va avea dreptate. Intrasem de curând în liceu. Nu-mi cunoașteam deloc camarazii. Clasele primare le făcusem acasă. Nnicând nu fusesem clasificat între alții. Rugăciunea aceasta a mea așa am ascuns'o în adâncul sufletului meu, încât și uitasem de ea. În seara de 29 Noembrie am căzut rău bolnav de nu am mai dat pe la Liceu până în Crăciun.

Din pricina bolilor dela noi din casă la Liceu nu m'am mai dus până după Paște. La examen însă am răspuns bine, căci neincetat eram pregătit acasă de Gelculescu.

Îmi dam seama că trecusem clasa, dar nu-mi închipuiam că putea fi vorba de vre'un premiu pentru mine. Deacea în ziua de Sânt Petru nici nu voiam să merg la distribuție. Am pornit acolo îndemnat de mama și mai mult în silă. Mă oprisem sub un pom din grădina liceului, când un camarad, Ștefan Zătreanu, îmi spunea să mă grăbesc să intru în sală. — Dar ce să caut eu acolo? I-am întrebat dar El, drept răspuns mi-a pus sub ochi lista premiilor, unde am văzut că luasem premiul II. Într'o fugă dând din coate am ajuns în fața mesei de onoare. Prefectul Brăiloiu mi-a dat un pachet de cărți legate cu o panglică roșie însoțindu-le cu câteva cuvinte ce nu am înțeles, cum nu am înțeles nici ce mi-a zis Directorul Fontaniu. Eram așa de surprins și zăpăcit. În galop am pornit spre casă, fără a-mi reaminti încă nimic de legătura ce făcusem cu Protonia. Abia în Calea Unirei, în dreptul legătoriei de cărți a lui Weisberg, mi-am adus aminte de ce fusese vorba și m'am făcut lac de nădușală.

Din ziua de 29 Iunie 1880 cu multe și mari păcate am supărat eu pe Dumnezeu, dar nimeni și nnicând nu m'a mai putut clinti din credința în Dumnezeu.

Alta tot din timpul când eram în liceu: La examenele de sfârșitul anului, îmi făcusem obiceiul ca în ziua de examen în clasă să iau cartea în mână, să-mi ridic mintea la cer printr'o scurtă rugăciune și apoi s'o las să se deschidă singură. Mai totdeauna de ce era pe foile deschise, eram întrebat. Așa-mi-aduc aminte încă, cum în cl. II. am deschis gramatica lui Ștefan Neagoe la foaia unde era vorba de pronumele relative cari, ce, cine; și numai de ele m'a întrebat Popilianu, profesorul examinator.

La examenul de limba franceză din cl. VI. a fost și mai și. Raymond asculta pe Vasile Iuditu, în urma căruia venea rândul meu. Am deschis pe Britanicus și am dat de niște versuri din care nu știam nici boabă. Deabea cetisem patru din ele cu voința încordată să le țin minte, când mă și cheamă la examinat. Trag biletul în care era vorba de versurile acelea.

Am început, încet, încet de tot,

Madame au nom de l'Empereur je vous vous informer
D'un ordre qui d'abord a pu vous alarmer,
Mais qui n'est que l'effet d'une sâre conudite,
Dout César a roulle que vous soyez instruite.

Atât citisem, atât știam. Noroc că Raymond

m'a oprit cu „destul!“ văd că știi. Aceste patru versuri, însă învățate dintr'o singură cetire în Iunie 1885, le pot recita exact și astăzi, așa mi s'au întipărit în minte.

Un prieten din copilărie, mi-a fost Horia Olteanu. Era cu un an mai mic ca mine și a fost fratele generalului Marcel Olteanu și a delicatei scriitoare, ce fu Adelina Tâslaoanu. Prin 1884 el a fost trimis de Stat la Școala Normală din Brest.

Câțiva ani mai târziu, mătușă-mea, care era prietenă intimă cu mama lui Horia, a visat un vapor din care se arunca în mare un sicriu, a recunoscut pe Horia. Visul acesta mama l'a povestit imediat bunică-i. Peste șase luni, părinții lui Horia au fost înștiințați că pe când elevii școlii din Brest făceau o lungă călătorie pe mare, Horia Olteanu s'a luat la ceartă cu unul din Camarazii lui, care a vârat sabia în el și la ucis. Potrivit obiceiului, trupul lui Horia fusese asvârlit în mare cu onorurile cuvenite.

Vărul meu, Petre Slăvitescu a avut în 1899 un accident de vânătoare. I s'a slobozit pușca în picior. Pe atunci frate-meu Caton locuia în Craiova, la mama. Într'o seară după ce li se telegrafiasse că fusese operat și-i mergea mai bine, mama s'a suit sus în apartamentul ei, iar Caton s'a culcat. Abia ațipise când s'a simțit mișcat de un copil care îi zice să se scoale căci lui Petre îi e rău.

Caton n'a dat însemnătate viziunii, și a readormit. Dar uite că pentru a doua oară îl trezește zicându-i: — Scoală, a murit Petre. Zăpăcit Caton întrebă pe copil cine este. Fratoșțițeanu, îi răspunde și se face nevăzut. Frate-meu începe să tremure și scoală pe nevastă-sa. Am deșteptat și pe mama și i-am spus ce s'a întâmplat. Cum s'a făcut ziuă, au trimis la Marița Otteleșianca să întrebe de au ceva știri din Râmnic. Soacra lui Petre, tocmai primise o telegramă prin care o vesteau că Slăvitescu se prăpădise în noaptea aceia. După prânz, mama și Caton s'au dus la Otteleșianca. În capul scării sta un copil pe care cum l-a zărit frate-meu, i-a spus mamei că ăsta era copilul ce-l deșteptase în noaptea aceia. — Cum te cheamă dragă? l-a întrebat el. — Fratoșțițeanu, i-se răspunse, spre uimirea amândorura. Era fiul răposatului Dr. Fratoșțițeanu și al Jujucăi Otteleșianu, sora Elizei Slăvitescu.

Mai însemnez încă două întâmplări ce privesc pe Caton. Când era neinsurat și locuia în Craiova, într'o dimineață a eșit să ia cafeaua în grădină. În cutia pentru scrisori zărește un plic albastru. Ii vine numai decât în minte că visase conținutul scrisorii, ce-i revine în memorie și-l recitează mamei, pe care o roagă să deschidă plicul și să se convingă că e așa cum spune, așa cum a și fost.

Mai târziu, pe când era subprefect la Sulina a venit în București să se caute, căci se simțea indispus. Deșteptându-se într'o dimineață, zărește, pe un jurnal de pe masa de noapte scrise de el cu creionul trei numere. Nu se dumirea deloc ce poate fi aceasta. Numai după multă gândire și-a adus aminte că în noaptea aceia i se arătase un număr în vis. Deșteptându-se din somn nu mai știa bine numărul și însemnase trei. Unul din cele trei l'a jucat la loteria din Pesta. Ar fi trebuit, nefiind sigur pe care l'a visat, să le joace pe câte-și trei, mai ales că unul din cele două disprețuite a eșit cu un câștig de 20.000 florini.

Cu un an înainte, pe când era subprefect la Babadag, am fost chemat telegrafic la oficiul telefonic dela poșta centrală. La ora fixată am fost acolo. Telefonista m'așează în fața unui aparat și începe să strige de mai multe ori. Alo! Babadag! Alo! Babadag! — Degeaba chemi domnișoară, i-am spus ca deșteptat dintr'un vis, fiindcă linia e întreruptă. — Dar, nu e întreruptă de loc domnule îmi spune telefonista continuând să strige allo! Babadag: O scârțătură auzită de mine în somn ne-a tăiat urechile: S'a rupt un fir domnișoară! N'o să pot vorbi! Sunt sigur. Toată scena asta eu am visat'o azi noapte, așa cum văd că să petrece acuma. Fata nu vrea să creadă, dar în cele din urmă se convinge și ea că într'adevăr se rupsese firul și toată ziua nu se putuse vorbi cu Babadagul.

(Va urma.)

M. Theodorian Carada.

FIICA EVEL.

Căderea în păcat a neamului omenesc a adus două mari plâgi, cari ambele apasă asupra noastră și după opera Răscumpărării prin mizeria pământescă și tendința în spre rău. Din suferință, îndată după cădere, Domnul Dumnezeu a decis dublă pedeapsă asupra femeiei. Una sună așa: „In dureri vei naște fii“ (I Moise: III. 16.) Aceasta nu este numai o aluzie la durerea, în care femeia devine mamă, ci cuprinde în sine toată grija și suferința, ce în general se îngreuniază asupra mamei. Această amenințare imediat s'a împlinit asupra întâiei mame într'o scenă zguduitoare. Adică Eva într'o zi a descoperit un cadavru zvârcolitor în sângele său: prima pradă a morții din seria oamenilor. Abel a fost jiuul ei drag; iar ucigașul: — întâiul său născut Cain. Aci se începe durabila istorie a suferinței mamelor și în ea atât de multă spaimă!

A doua pedeapsă croită asupra femeiei sună astfel: „și la bărbatul tău va fi întoacerea ta, și el te va stăpâni“. (Moise: III. 16.) Și sentința penală poate încă niciodată n'a fost executată așa sever, ca și acest verdict al Domnului. Femeia creată de soție ajutoare bărbatului, peste lungi milenii, deveni sclavă, fără drept și apărare, expusă volniciei bărbatului. Cunoștința eronată, completa desconsiderație a demnității femeiei, desprețul manifestat în fața cu ea, umilirea și brutalul mod de tratare este evidența caracteristică a păgânismului.

Creștinismul efectua extraordinar de mult în privința îmbunătățirii situației defăimătoare a femeiei, dar n'a putut integral împiedeca consecvențele calamității căzute asupra femeiei. Și câte soții își varsă încă și azi lacrimile pentru necruțătoarea cruzime, infidelitate, bărbantă și inumanul tratament al bărbatilor lor! Fiece culpă a bărbatului este ghimpe împungător, al cărui vârf ascuțit rănește pe tovarășa sa de viață. Până când fiecare bărbat nu va deveni sfânt, până atunci pururea vor fi și soții suferinde.

Am spus într'un alt articol: „Femeia e inimă, ce se dă pe sine în dar“. Da; asta-i menirea femeiei conform intenției pline de dragoste a Creatorului. Dar acum, cu considerație la consecințele căderii în păcat, trebuie să spunem: „Femeia e inimă sortită suferinței“. Sacrificiu și suferință. Aceasta-i, acum chemarea, menirea și vocațiunea femeiei. Și oare trebuie încă să-o și demonștrăm aceasta? Inima soției, mamei, este centrul tuturor

păsurilor, mâhnirilor și suferințelor vieții familiare; împreună suferă ea cu oricare membru al familiei; toată confuzia și dezordinea cercului familiar întâmplată subit, toată culpabilitatea copilului este neliniște, durere, tortură inimii sale. Și cu cât îi este mai bună inima, cu atât e mai grav asupra ei păsul; ba putem să zicem că, cu cât este mai fericită familia, cu atât îi este mai amară suferința. Arhiepiscopul francez Fénelon, a făcut această bizară declarație: „Nu există mai cumplită declarație, decât aceea, ce ascunde în sine căsătoria fericită”. — Dar această declarație întâmpină cvenită explicație în legea suferinței. Căci conform acestei legi, fiecare lucru pământesc ne cauzează durere; răul, până când se îngreiază asupra noastră; binele, dacă îl pierdem.

Cu fruntea încununată, însoțită de solemn corteggiu intră mireasa la altar și desigur plină de speranță privește în viitor trandafiriu. Poate că într'adevăr va să fie fericită, dar la nici un caz așa, precum ea își imaginează acum fericirea. Căci aieva ea este jertfă încununată, care acum își începe viața plină de sacrificii. „Femeia e inimă sortită la suferință”. Iar dacă o recunoaște asta și tinde să se împace cu situația sa și să trăiască corespunzător, atunci într'adevăr poate fi încă fericită, dar numai așa, dacă-i creștină și în inima sa, și în viața sa.

* * *

O altă consecință gravă a căderii în păcat este înclinația spre rău. „Dela muiere este începutul păcatului și prin ea toți murim” — zice înțeleptul Sirach (XXV. 27). Ispitei mai întâi Eva a cedat și după aceea l-a sedus și pe soțul său. Cu această fatală culpă inima feminină, pe care Creatorul a plămuit-o așa nobilă, ajunsese în stăpânirea dezordinii și a absurdității. Harfa inimii s'a distrus; coardele-i dezacordate întonează cam căznitoare disarmoniei. Inima feminină devenise acumulatorul incalculabilelor contradicții.

Din capitolele Sfintei Scripturi, cari grăiesc despre femeie, două tablouri putem constitui, cari stau în cel mai bizar contrast unul cu altul. Cel dintâi glorifică femeia cu astfel de osanale: „Fericit este bărbatul femeiei bune și numărul anilor lui îndoit este. Femeia virtuoză veseleşte pe bărbatul său și anii lui îi va umplea de pace. Femeia bună e parte bună, parte se va da celor ce se tem de Domnul. Harul muierii va veseli pre bărbatul său, și oasele lui le va îngrișa știința ei. Darul Domnului este femeia cucernică și nu este schimbare sufletului său învățat. Dar peste dar este femeia rușinoasă. Și nici o cumpănă nu este vrednică sufletului său înfrânat. Soarele când răsare întru cele înalte ale Domnului, așa și frumusețea femeiei bune, podoabă este casei sale. Lumina care luminează în sfârșnicul cel sfânt, este frumusețea feții sale, când este în vârstă statornică.” (Sirach: XXVI. 1—3, 16—21.)

În fața acestor pasagii pline de laudă stau niște declarații, cari răutatea femeiei o zugrăvesc în cea mai provocatoare nuanță. Acestea nu cutează să le citez aci integru; mi-e teamă că ar da eventual pricină la abuz. Totuși voi încerca să subliniez ca avertisment pe câteva: „Toată rana, nu este ca rana inimii, și toată răutatea nu este ca răutatea muierii. Răutatea muierii schimbă obrazul ei și întunecă fața ei ca un sac. Toată răutatea este mică pe lângă răutatea muierii, soarta păcătosului să cază preste ea. Inimă smerită și față tristă și rana inimii este muieria rea. Mâni lenese și genunchi slăbănogi e muieria rea, care nu-și fericește bărbatul său.

Dela muiere este începutul păcatului, și prin ea toți murim.” (Sirach: XDV. 15, 19, 21, 25, 26, 27).

Ambele tablouri sunt fidele, reale, adevărate, fiindcă au fost și sunt femei din ambele categorii. Femei, în posesiunea virtuților demne de admirat și pe culmea celei mai mari sfințenii de viață. Femei, adevăratele mirozenii ale corupției și decadenței morale. Aceste, ca și celelalte, dela Eva au moștenit egal bunele și relele calități ale inimii lor. Dar în inima acestora între buna semânță crescuse neîmpiedecată buruiana, a înăbușit tot germentul binelui și în fine și-a produs fructele amare. Iar din contra, la acele mâna precaută a smuls și a stârpic gozul, ocrotind entuziasmat fiece semânță bună. Iar dacă adineaori am zis că: Femeia e inimă sortită la suferință, acum avem să mai anexăm: Femeia e inimă, ca să renunțe, ca să se învingă pe sine însăși. Aceste două își aparțin necesar viceversa, precum și Iisus Hristos le cuprinse într'una, când a grăit astfel: „Dacă vrea cineva să vie după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie.” (Matei: XVI. 24.)

În articolele următore vom lămuri mai de aproape câteva caracteristice mai întunecate ale inimii feminine. De încheiere vă punem la dispoziție o mică mângăiere: Dacă „dela muiere este începutul păcatului și prin ea toți murim” — dânsa, femeia, dăruise lumii și pe Răscumpărătorul. Eva este mama omenirii păcătoase; Maria este Născătoarea Răscumpărătorului omenirii. Dela Eva femeia a moștenit soarta suferinței și resignării. În ambele Maria este superb prototip; în lupta etică, ca și învingătoarea Șarpei, precum s'a numit întru început deja (1 Moise: III. 15); și în durere, ca „Mater Dolorosa”, care în durere și în suferință a obținut cununa-i cerească.

Pr. T. Dr. Potcaș.

HRISTOS ÎN ȘCOALĂ

La câțiva ani după încheierea războiului mondial s'a ivit o tendință de a considera și a propaga părerea, că religia e necesară pentru poporul de jos, spre a-i ținea în frâu, și pentru a-i substitui cultura și civilizația. Pentru omul civilizat, pentru pătura cultă, religia însă este un ce superfluu, ba chiar păgubi-or. Biserica, cu prescrierile și poruncile ei, e o piedică în propășire, un balast în calea operelor reale, practice și culturale.

Prin anii 1928—1930 se întărise această mentalitate, încât mulți preziceau scoaterea religiei din școală. Erau profesori laici, cari ne apostrofau — pe noi cei de religie — cu întâmpinări, ca: „Ce cauți preotul în școală?!”, ori; „Ce pierdeți vremea cu elevii prin biserici?! Vremea aceea trebuie folosită cu muncă, nu la teatru, în biserică” ș. a. Directori și directoare de școli secundare — mai ales directoare venite de aiurea — cu vederi antireligioase, etc., dușmane Bisericii, își dădeau silința să crească tineretul în crezul lor lipsit de credință. Era o adevărată tortură să-ți faci datoria deplină, ca profesor de religie; era un martiraj să înființezi, ori să conduci o societate religioasă — Mariană — la școli de stat cu astfel de directori — și mai ales directoare. — În schimb: serate cu dansuri de balet, cu reproduceri de haremuri, cu gimnastici în costume sumare mai ales în școlile secundare de stat, era grija acestor fel de directoare; iar probele

necesare, în vederea acestor fel de serate adeseori se făceau tocmai pe timpul liturghiei...

Rezultatul spiritului desolant anticreștin împins să triumfeze și în școală s'a arătat. În Capitală mai întâi, apoi și în alte orașe ale României noastre.

Întreaga societate de bine s'a zguduit, s'a înpăimântat.

Unde vom ajunge?! Unde ne vom opri?!

Răspunsul a fost: înapoi la religie! înapoi la biserică! Hristos este și trebuie să fie și regele școlii.

Somitățile conducătoare ale învățământului secundar, cari începeau a reduce orele de religie în școli, văd și se conving și ei, că suflete curate, caractere firme numai prin religie, numai prin Biserica lui Iisus se pot obține.

Până mai ieri profesorii de religie trebuiau să fie rezervați; nu prea puteau, azi însă pot să vorbească

sonor și cu demnitate. Viața practică s'a rostit; roadele școlii fără spiritul lui Hristos s'au arătat. Avem argument practic, nu teoretic.

Francmasoneria trebuie să se retragă; trebuie să o silim să se retragă. Școala este fiica Bisericii. Aceasta i-a dat ființă, deci fiica ei trebuie să rămână pentru totdeauna. Nimic să nu răsune în școală, ce poate jigni Biserica! Nimic să nu se propună în școală, ce e în contradicție cu învățătura și morala lui Hristos!

Mai ales educația morală să se facă în conformitate și în baza moralei lui Hristos! Altfel școala nu-și produce rezultatele așteptate, ci devine anticamera „spelunței de tâlhari“!

Să ia aminte ingrații „ucigași de mamă“, cari cu nerușinare vreau să lovească în Mama lor: Biserica!

P. Cornel Andrea.

Domn' Plutonier,

— Dobrescu!...
— Ordonafi!
— Măine nu sunt aici.
— Prea bine, Domnule Maior.
— Am niște afaceri urgente...
— Înțeles Domnule Maior.
— Sunt invitat la o nuntă.
— Da, da... Domnule Maior.
— Eu plec acum. Mă'nlocu-
ești tu. Ai grije de-o veni cineva.
Ai grije de toate.

— Sigur... sigur... și Domn' Locotenent, aplecându-se până la pământ bătut pîntenii și ieși afară.

— Așa!... Măine sunt stăpân pe întregul batalion. Măine voi... Dar ce dracu-i mâine? Știu... în 21, ziua Elenei. Ce fac? Cum dracu să mă'mpart în două; și aici și la ea? Dar stai... Da, da... aranjez eu...

— Hei! Ionescu!...
— Porunciți, să trăiți.
— Ce faci mâine?
— Sunt la fân.
— Trimite pe Cărlan.
— E plecat la viea D-lui Colonel.

— Dar Vidrașcu?
— E în permisie.
— Cine l-a învoit?...
— Apoi... Domn' Maior.
— Atunci, care e liber?
— Apoi, vedeți Dumneavoastră, n'a rămas în corp decât un plutonier și doi sergenți.

— Care plutonier?
— Vasilescu.
— Unde-i?
— Acasă.
— Să vină el.
— Apoi e bolnav Domnule Locotenent.

— Da? Și ce dracu are?
— Știu eu!...

— Pleci poimăine.
— Nu se poate Dom'le Locotenent

— Mă... am dat ordin.
— Prea bine, dar...
— Nici un dar. Am afaceri urgente, în interes de serviciu. Trebuie să plec, să fiu prezent pe ziua de 21...

— Dom'le Locotenent.
— Ce mai vrei?
— Dacă se face bine Vasilescu?
— Rămâne el!
— Am înțeles.

— Nu-i așa! Pune-i în vedere că batalionu-i singur. Că D-l. Maior e plecat la Divizie în interes de serviciu; că eu am plecat deosemeni după soldă, iar tu...

— La fân să trăiți.
— Ai grijă.

— Sigur, sigur... și Plutonierul Major ieși rîzând. — Cum dracu să rămân, când am promis, ar crede că nu-s parolist. Și-apoi nu se poate. E botez mare, e petrecere... Cum să lipsesc chiar eu, când am fost invitat cu atâta bunăvoință? și gândind așa, plecă să caute pe Vasilescu

— Mă soldat!
— Ordinați Dom'Plutonier Major.
— Ce faci?
— Treabă...

— Ce?
— Vreau să plec.
— Unde mă?
— La domn'Maior.
— Ce cauți acolo?
— Apoi întirisi de servici, pe lângă bucătăreasă, fiindcă mâine e petrecere la cocoana cealaltă a d-lui Maior...

— Și tu?
— Da, să trăiți.
— Bine mă, du-te, dar ia stai... Treci pe la plutonier Vasilescu. Știi unde șade; îl chemi încoa, îi spui

să vină în pas alergător...

— Prea bine... și soldatul făcu stînga'mprejur. După un sfert de ceas, Vasilescu. roșu la față, veni gîfăind.

— Ce-i Domnule Major?
— Mai nimic.
— De ce m'ați chemat?
— Să stăm de vorbă.
— Bine, dar sunt bolnav.
— Lasă! Să-i spui altuia. Nu

te-am văzut aseară la zăcătoare!...
— Am ieșit nițel.

— Un bolnav nu iese.
— M'am plictisit în casă.
— Mofturi... ți se făcuse sete.
— Ei da... Aveți dreptate... Dar de ce m'ați chemat?

— Ești propus pentru înaintare.
— Eu?
— Tu mă!...
— Și cine m'a propus?
— Domn' Maior. A plecat la Di-

vizie.
— Și eu, care mă făceam bolnav...
— Vezi, nu ești prost?!
— Ba da, dar Domn'Locotenent unde-i?

— Și el e dus...
— Și Dumnealui?
— Sigur, să stăruiască.
— Ei drăcie... Ș'acum?
— Ș'acum... ești bun de cinste.

Ce stai așa prostil?
— Dă aldămașul...
— Domnule Major...
— Ce mai vrei?
— Nu cred.

— Când îți spun eu...
— Știu, dar vedeți... E prea degrabă... ș'apoi ce ispravă am făcut să merit?
— Vei face!

— Când? Cum?
— Acuș... uite, te roagă Maiorul și Locotenentul, pentru că ei au plecat în interes de serviciu pentru tine, să le ții locul.

— Eu ?
 — Da mă.
 — Apoi nu știi.
 — Ce nu știi ?
 — E greu !..
 — Nici o osteneală. După masă și mâine toată ziua, vii aici. Te duci în biroul lui, pe scaunul lui și stai.. și stai.
 — Dar dacă vine cineva ?
 — Nu-ți pasă. Ești comandant. Ești mare mahăr.
 — Nu se poate. Nu știi. De ce nu v'a pus pe Dv. Sunteți mai bătrân... Aveți școală mai mare.. experiență...
 — Eu plec la fân.
 — Dar l-ați adus parcă.
 — Altu frate, altu... Trebuie ! Avem aici atâtea dobitoace...
 — Da, da sigur.
 — Și pe urmă Domnul Maior te pune la încercare să vadă dacă ești bun de ceva. Dacă meriți avansarea.
 — Cum să n'o merit, cum ?
 — Așa te vreau Vasilescule...
 — Da Domnule Major. Acum parcă mai vin de-acasă Las că-i arăt eu că-s capabil și că merit. V'a vedea Domn' Maior, că Vasilescu, când vrea, poate.. și amândoi braț la braț ieșiră pe poarta cazărmei. Era ora 12 și gornistii dădeau semnalul mesei.

*

A doua zi la ora 8 dimineața Domn' Plutonier Vasilescu, tuns și bărbierit proaspăt, pudrat și parfumat,

întră mândru pe poarta cazărmei. Soldatul de santinelă cu privirea țintă îi dă onorul.

— Așa băiete, așa.. și Domn' Plutonier, în mare ținută, se îndreaptă spre biroul comandantului. Instalându-se comod pe scaunul maiorului, după ce-și răsuci o țigară, începu să răsfoiască corespondența sosită. Din toate nu înțelege nimic.

Se apucă să răspundă la câteva adrese, dar literile îi joacă înaintea ochilor, mâna-i tremura. Aruncând cât colo, tocul, se scutură :

De bună seamă că nu merge. Eu-s plutonier de trupă, nu de cancelarie — apoi sculându-se după scaun începu să măsoare cu pași mare în lung și'n lat Cu mâinele la spate, cu ochii pe pereți, se gândea la... înaintare. Da ! trebuie să fie înaintat, chiar la excepțional. Da trebuie !.. dar deodată incremeni : Gornistii sunau inspecția. Nu se putea de fel dumiri, dar fără a sta pe gânduri, ieși afară.

În curte, Domnul General. Când îl văzu o sfecli...

— Mă Plutonier, cine-i aici mai mare ?

— Eu, să trăiți !

— Tu mă ?

— Da, Domnule General.

— Dar comandantul ?

— Cine, Domnul Maior ?

— El, sigur, d'apoi cine altul ?

— La Divizie Domn'le General.

— La Divizie ?

— S'a dus în interes de serviciu, pentru înaintarea mea.

— Așa ?.. Și ajutorul ?

— Și D-l Locotinent... tot la Divizie să trăiți... S'a dus să stăruiască !

— Așa... bine. Cine mai lipsește din batalion ?

— Apoi, Domn' Plutonier Major Ionescu.

Tot la Divizie pentru tine, să stăruiască ?

— Nu, la fân să trăiți, pentru dobitoace...

— Așa. Mai departe... Plutonierul Cărlan.

— În interes de serviciu, la via D-lui Colonel.

— Vidrașcu ?

— În concediu, învoit, de D-l Maior.

— Iar ceilalți ?

— Prezenți să trăiți... Eu am rămas să le țin locul.

— Când vine Maiorul ?

— Măine Domn'le General, după ce isprăvește...

— Da, da... cu avansarea. Iar după ce o veni din interes de serviciu, D-ta Domnule Plutonier, să stai zece zile la închisoare...

— Înțeles, să trăiți... și bietul Plutonier rămase înmărmurit, cu gura căscată la Generalul ce pleca și la gornistii care-i dădeau onorul. Nu pricepea de ce, în loc de avansare, se alesese cu zece zile de închisoare...

Vintilă Petrescu Vrancea.

SFÂNTUL FRANCISC DE ASSISI

(4 Oct.)

Sf. Francisc a plecat să caute vieața. Era tiner cu înclinații artistice, cu suflet poetic. Ii plăcea societatea veselă, muzica frumoasă, cântarea. Aceasta încă nu era vieața adevărată nicăiri. Era însetat după glorie cavalierească. Stătea încordat pe calul său împodobit cu strălucire. Așa a plecat să caute sgomotul războaelor sângeroase. Dar nici aceasta nu era vieață. Odată, apoi, a plecat să caute vieața adevărată. Atunci, Domnul, l-a condus la un moment, din care a depus examenul în vieață.

Pe marginea drumului zăcea un sârman lepros. Plângea, se ruga, se văieta, când auzi, că se apropie cineva de el. La nimeni nu i-se făcea milă de el. Trecătorii l-ar fi călcat mai bine în picioare, dacă nu și-ar fi temut picioarele de moarte... Dar iată, acum venia un om pe drum căutând vieața...

Vieață ? Ce e viața ? Sfântul Francisc se pleacă la el... Întâi ezită pentrucă se petrecea o mare luptă în

el... În fine, merge la el, îl îmbrățișază, îl ridică de pe pământ. Cu sărutare ferbinte, cu înțelegere sufletească șoptește în conștiința acestui om, ceea ce s'a luat dela el... Conștiința vieții. Și ce a fost conștiința vieții, care s'a pierdut de mult ? Vestea, reîntoarcerea vieții omului mort ?

Sf. Francisc l-a îmbrățișat, l-a sărutat și i-a spus : „Frate ! Tu ești fratele meu, pentrucă ești om“.

După legendă, pe valea Umbriei, a strălucit deodată soarele. Căldură și lumină se răspândeau peste tot. Se spune că atâta lumină nu s'a mai văzut nici odată în boschetele de maslini ale Umbriei.

Traducere de **Zulnia**.

Credeți, poate, că propagarea cărților, revistelor și ziarelor care spun adevărul este un lux. Vă înșelați. Ea este o necesitate absolută.

(Ernest Hello.)

VIATA

— Roman —

(16) de Sabin G. Truția.

— Trebuia să-mi fac datoria, re-luă contabilul, ștergându-și cu degetele tremurătoare fruntea asudată. Uf! dar tare m'am încălzit! Am tras o fugă, care ar putea servi spre laudă chiar unui cal de cursă. Și ce noroc că am putut să vă găsec aici. Altfel, eram nevoit să plec după Dvs. la ferma lui sir Walentino. Și, la drept vorbind, aș fi meritat pe deplin această pedeapsă, căci prea sunt zăpăcit uneori.

Inchipuți-vă... Imi uitasem mânușile la postă. Când mi-am dat seama că nu sunt la mine, parcursesem calea jumătate. Și până m'am reîntors la postă, să-mi adun mânușile, vremea înaintase binișor. Hotărît, m'am prostit! Azi-măine, am să uit că mă numesc Josef Ritl. Inginerul Stoica îl asculta distrat, privind cu ochi visători spre scrisoarea ce i-o trimitea avocatul Olteanu. Ar trebui să mă grăbesc, își zise. E șase și un sfert și Madlen mă va aștepta cu neastâmpăr. Până merg la locuință, să-mi adun călăbălicul... Dar n'am să merg. Am lăsat la unchiul Alexe un costum de haine, așa că nu-mi va lipsi nimic. Când voi pleca dela oficiu, îi voi spune servitorului să-mi anunțe gazda că nu mă reîntorc la locuință decât peste câteva zile. Trebuie să citesc întâi scrisoarea. Intr'un minut aș termina-o. Magazinul de mode Goldberg nu e departe. Și chiar de-aș întârzia câteva minute, Madlen e mult mai bună decât să se supere. Numai de-ar pleca odată neamțul ăsta. Să-l dimit așa numai... tam-nesam, nu se poate; s'ar simți jignit. Și, ridicându-și privirea spre contabil, reluă:

— Nu trebuia să alergi dle Ritl. E iarnă și poți să răcești ușor. Puteai să-mi dai scrisoarea peste câteva zile, când mă reîntorceam la Washington. Dupăcât constat din sigiliul postal, scrisoarea a fost expediată din Timișoara la 24 Noemvrie, iar astăzi suntem în 24 Decemvrie. Tocmai o lună. Cam mult, firește, dar te miri pe unde o fi vagabondat. Ș'apoi, ridică el din umere, nu era mare lucru dacă mai aștepta și în buzunarul d'ale câteva zile. În tot cazul însă, îți mulțumesc.

În sfârșit plecă și contabilul, pipăindu-și mereu buzunarul în care se găsea cutia cu țigări „havană”

ce o primise cadou de Crăciun dela tânărul Director.

Rămas iarăși singur, inginerul Stoica desfăcu scrisoarea cu degetele tremurătoare de emoție și răzimându-și coatele de masa de lucru, citi:

Dragă Petrișor!

A trecut un ceas de vreme de când stau în fața hârtiei, frământându-mi mintea în căutarea cuvintelor prin cari să încep această scrisoare ce o aștepti poate cu neastâmpăr. Crede-mă însă, e foarte greu să compui o scrisoare prin care ești nevoit să-i comunicî unui prieten devotat fapte și adevăruri despre cari ești convins că nu-i vor servi câtuș de puțin spre bucurie. Ș'apoi, știi doar, că eu nu prea sunt meșter în mânăuirea condeiului. În scrisoarea ce mi-ai expediat din New-York, la 24 Octomvrie, m'ai rugat să-ți comunic totul. Aș fi fericit, dacă — vorba Scripturii — ar putea să treacă dela mine păharul acestă. Durere însă, n'am încotro. Sunt silit să-ți comunic tot ceea ce știu referitor la chestiunile cari te interesează, fiindcă așa ai cerut tu, cel mai drag prieten al meu. Deși scrisoarea ta am primit-o încă la 14 Noemvrie, mi-a fost peste puțină să-ți răspund mai curând. Nu doar că mi-aș fi uitat de tine, O, nu! Să n'o crezi asta, Inchipuindu-mi însă că plecarea ta se datorește unei neînțelegeri și ușor de tranșat, am căutat să vorbesc întâi cu Desianu, nădăjduind că după primirea scrisorii ce-ți voi trimite, te vei putea reîntoarce acasă, pentru a continua — și încheia chiar — „povestea firului de nalbă”, cum numeam eu idila dintre ține și Marcela. Întâlnindu-l pe Desianu, am încercat să-i vorbesc la inimă spunându-i că ar fi o crimă mai mult decât odioasă să-și mărite fata cu un individ pe care ea n'ar fi capabilă nicicând să-l iubească. Vorbele ce mi-le-a ripostat, m'au făcut să cred că am de-aface cu un nebun! O, Doamne! Cât e de mașteră viața pentru unii! Ființa aceea bună și duioasă, pe care tu ai iubit-o atât de mult! și, fără 'ndoială, o iubești încă și astăzi, va fi nevoită să-și împartă viața, cu un imbecil. Sărmana Marcelă! Cine ar fi putut crede că povestea dragostei noastre se va sfârși atât de tragic! Ea a logodit acum de curând și, dupăcât se vorbește, îndată după Crăciun își va serba cununia cu un individ, pe care îl cunoști și tu. — Cât de nepotrivit mi-se pare cuvântul acesta:

își va „serba”. — Dacă vei aminti de locotenentul Andrei Pănescu...

Inginerul Stoica păli.

— Sunt prada unui vis urât? sau halucinez? se întrebă, ținându-și privirea fixată asupra scrisorii. Marcela e logodită și azi-măine va deveni soția lui Andrei Pănescu. Se poate asta? Dumnezeu! Aceasta e fericirea ce a căutat-o Desianu pentru unica lui copilă? A! gemu el, cu sufletul copleșit de durere, dacă știam ce nenorocire o pândeste pe Marcela, n'aș fi plecat nicicând din Timișoara. Marcela m'a iubit cu toată sinceritatea sufletului ei nobil și curat. Și tocmai pentru asta, îmi era datoria să veghez cu ochii de Argus, împiedecând crima unui tată inconștiu și orbit de dorul intereselor meschine. Că Marcela s'a decis să se mărite, se datorește poate tocmai scrisorii ce mi-a cerut-o Desianu. Firește, tatăl ei s'a folosit de o farsă. Da! își zise el, frângându-și mâinile desnădăjduit. Nu trebuia să-i scriu. Am fost un laș! Dar ce mai pot să fac eu acuma? Nimic! căci prea e târziu!...

Căzu înfrânt pe un fotoliu și apăsându-și fața în palme, începu să plângă...

Așa îl găsi Madlen.

— A! dar știi că ești nostim!? exclamă ea, crezând că Petrișor a adormit în fotoliu.

— Iartă-mă Madlen! tresări el, ridicându se pe fotoliu brusc. Imi uitasem cu totul de lumea ce mă'nconjoară.

— Foarte frumos! Și asta mi-o spui tocmai mie. Te-am așteptat la magazinul de mode Goldberger până la ora... Mon Dieu! dar ce-i cu tine? Ești de nerecunoscut:

— Mă găsești schimbat?

Se poate. Simt și eu că nu nu sunt așa cum ar trebui să fiu. Că pentru ce? Nu întreba. Am să-ți spun cu altă ocazie.

Madlen îl privi câteva clipe fix, cu o milă adâncă.

— Ai plâns Petrișor. Nu încerca să negi lucrul acesta, căci te tradează ochii și întregă înfățișarea ta. Crede-mă, pari atât de abătut și trist, cum nu te-am mai văzut decât o singură dată, în primele zile ale călătoriei pe vapor. Spune-mi te rog, ce te-a putut determina să recazi în tristeța din trecut?

— Să-ți spun? Ei, bine. Ți-am promis că voi fi în totdeauna sincer față de tine. Și poate... destăinuindu-ți adevărul, voi mai ușura povara durerilor, cari mă țin încătușat. Tocmai în momentul când mă

pregăteam să plec dela oficiu, primii o srisoare expedită din Timișoara. Citind-o, mi-am revăzut visul dureros care mă chinuște de câteva luni. Un vis de iubire romantică, sau mai bine zis, de idilă absurdă, și irealizabilă.

— Irealizabilă? De ce?

— Inginerul Stoica strânse din umere.

— Foarte Simplu: Fiindcă așa a voit destinul.

Nu desnădăjdui Petrișor. Viața nu e tocmai atât de mașteră, cum ți-o închipuiești în momentele tale de tristețe. Iși are și ea plăcerile și bucuriile ei. Ești tânăr dragul meu prieten; și fără'ndoială, îți va surăde cândva și ție fericirea. Firește, nu vei putea găsi curând această fericire. Dacă gândurile tale vor fi călăuzite numai de amintirile dureroase ale trecutului.

— Amintirile trecutului? șopti el, cu buzele crispate de-un zâmbet amar. De-acum însă nu mai am nimic cu trecutul. Pe pagina amintirilor dureroase pentru mine, această scrisoare a pus ultimul punct. Vino să mergem...

Și, înăbușindu-și un oftat, se îndreaptă spre eșire cu pași de somnambul. (Va urma.)

GHEORGHE POP DE BĂSEȘTI*)

— Câteva date biografice, în vederea centenarului nașterii sale (1835). —

Bătrânul „cu barbă de profet“, care a fost sufletul mișcării naționale mai bine de un jumătate de secol înainte de „Unire“, s'a născut la 1 August 1835. în Băsești, din părinții Petru Pop de Băsești și Susana Pop. Școalele primare și secundare le-a făcut în Baia Mare și Oradea, unde a luat bacalaureatul și a studiat, apoi, dreptul. Nu peste mult pleacă la Viena, ca voluntar, de unde întorcându-se, se căsătorește cu Maria Loșonți, din care căsătorie s'a născut fiica lor: Elena Pop de Băsești, m. Francisc Hossu-Longin**). A fost primpretor al plasei Hodod, iar apoi deputat dietal. De două ori ungerii, împreună cu jidanii, i-au împiedecat alegerea sa de deputat. În 1906, când din nou e candidat de deputat în Ceh, ungerii l-au lovit în cap, împreună cu alți fruntași și buni români, cari, cu dreptatea politică din „România Mare“ încă au fost uitați și adeseori batjocoriți. (În schimb „parveniții“ divinizați și cocotați). În calitate de vicepreședinte al Partidului Național din fosta Austro-Ungarie a condus, la 24 Mai — 3 Iunie 1892, pe „memorandiștii“ la Viena. Pentru acest fapt ungerii l-au judecat la închisoare de un an, care a și ispășit-o în temnița din Vaț. La 1895 a fost președintele „congresului naționalităților“ din Pesta. În calitate de președinte al Partidului Național Român din fosta Ungarie, a fost inima tuturor mișcărilor românești din Ardeal, iar castelul său din Băsești a fost un mic parlament românesc și focarul din care s'a răspândit flacăra naționalismului în cele șase decenii, cari au premers Unirii și a fost centrul mișcării românești din acel timp.

La 1 Decembrie 1918, El a prezidat marea adunare dela Alba Iulia prin care s'a hotărât și făcut „unirea pe veci a Transilvaniei cu Patria Mamă“. Este adevărat că o persoană oarecare¹⁾ a voit să răpească acest drept al său, câștigat prin luptă româ-

*) Precum am pomenit în nrul din Februarie a. c. — când s'au împlinit 15 ani dela moartea marelui „Om“ uitat, la 1 Aug. anul viitor (1935) se împlinesc 100 de ani dela nașterea Celui ce a presidat „Unirea Transilvaniei cu Patria Mamă“

În vederea acestui jubileu, pentru România (dar mai ales pentru Transilvania!) atât de însemnat, dăm datele biografice de mai sus, cu scopul ca să servească celor ce vor vrea să-i cinstescă memoria, după vrednicie, dacă nu i-ar cunoaște îndeajuns vieța-i plină de fapte mari. Și cum revista noastră în Iulie și August are vacanță, iar la 1 Aug s'au împlinit 99 ani dela nașterea Sa, am crezut că va fi bine, ca aceste date, să le dăm tocmai în numărul prezent.

*) Venerabila Fiică a marelui „Om uitat“ mai trăiește încă în castelul familiar din Băsești (jud. Sălaj). „Doamna Elena“ din Băsești, care s'a jertfit cu totul Neamului său iubit, deși în vârstă înaintată, ține și azi trează conștiința națională, care pare că a adormit — datorită conducerilor și luptelor politice prin care s'a degradat acest Neam. Ea este, fără'ndoială, dacă nu întâia, cel puțin din șirul celor mai alese matroane pe cari le mai are, azi, Țara.

nească de mai bine de un jumătate de secol. Este adevărat că tinereții de atunci, pe cari marele Gheorghe Pop de Băsești i-a format pentru conducerea destinelor Neamului Transilvănean, au încercat chiar a evita prezența Lui la numita adunare, dar nu le-a reușit. Președintele real-adevărat al acelei adunări a fost acela, pe care Neamul și țara l-a considerat de atare, ori de câte ori unii au încercat să falsifice istoria: Gheorghe Pop de Băsești.

După ce și-a văzut visul cu ochii: Unirea Românilor, în 23 Februarie 1919, a adormit zicând: Acum slobozește Doamne pe robul Tău că văzură ochii mei... România Mare, cea mult dorită și visată...

Ultimele-i clipe, însă, i-au fost întunecate nu numai pentru că „linia demarcațională“ atunci încă era prea aproape de Băsești, ci și pentru că regretatul Rege Ferdinand I — de cucernică memorie — l-a decorat, încă la 11 Dec. 1918, cu *Coroana României*, în gradul de *mare cruce*, și deși nespuse de mult a dorit s'o vadă, nimeni din Consiliul Dirigent de atunci n'a aflat de bine să i-o aducă, până după moartea Sa.

Textul decretului, care, în original (împreună cu toate documentele referitoare la Gh. Pop de Băsești) se păstrează la Biblioteca Universității din Cluj, îl dăm mai jos: COPIE.

Ferdinand I.

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională
Rege al României.

La toți de față și viitori sănătate.

Asupra raportului Ministrului Nostru al Afacerilor Streine, Cancelar al Ordinilor, sub nr. 9808, Am decretat și decretăm:

Art. I. Numim membru al Ordinului *Coroana României*, în gradul de *mare cruce* pe dl George Pop de Băsești, Președintele adunării naționale din Alba-Iulia.

Art. II. Ministrul nostru al afacerilor străine, Cancelar al Ordinilor, este însărcinat cu executarea acestui Decret.

Dat în București, la 11 Decembrie 1918.

L. S.

Ferdinand m. p.

Nr. Decretului) 3627
Nr. Brevetului)

Președintele Consil. Ministrul Afacerilor
Străine. Cancelar al Ordinilor

Ion Brătianu m. p.

Pentru conformitatea copiei:

L. S.

E. Barbul m. p.
Director General.

Dir. Gen. Bibl. Univ. Cluj.

1) Numele acelei persoane, deoarece a trecut la cele vecinice, iar strămoșii ne învață că „de mortuis nihili nisi bene“ nu-l pomenim.

Gheorghe Pop de Băsești a fost dușmanul de moarte al Ungurilor, pentru că a voit binele Neamului său. De aceea Ungurii nici în sicriu nu l-au lăsat în pace, căci, la groapă a fost petrecut de gloanțele dușmane, cari i-au perforat sicriul.

Neamul l-a cinstit odată, în 1923, când fiica Lui: Elena, i-a ridicat, la mormânt, un monument. Au fost prezenți aproape toți ministrii, și toți marii bărbați de stat. Insuși M. S. Regele Ferdinand și-a trimis reprezentantul său. Dar totuși, Țara, i-a rămas datoare... Când la atâția (vrednici și nevrednici) li se ridică „busturi” și „monumente”, lui Gheorghe Pop de Băsești, Țara nu i-a ridicat nimic. Se știe că Societatea Studenților Sălăjeni au adunat un fond (care credem că acum este destul de considerabil?) destinat ridicării unui bust lui Gheorghe Pop de Băsești. Dacă banii aceia există (și trebuie să existe!) ei bine, iată momentul pentru realizarea gândului lor bun! *Un bust lui „badea Gheorghe” în Capitala județului Sălaj și o placă comemorativă pe castelul său se impune fără amânare. Dacă mai există strop de recunoștință în noi.* Cu atât mai mult ca El, întreaga Sa avere de peste 3000 jugh. (din care $\frac{1}{2}$ s'a expropriat) a testat-o Neamului, ca sub conducerea Metropoliei și Capitlului din Blaj, să se înființeze o școală de agricultură — și, eventual, una de țesătorie românească — iar castelul său să fie un azil și loc de odihnă, în timpul verii, pentru scriitori și ziarști. Din supraviețuirea moșiei sale să se mai împartă burse și daruri studenților și familiilor sărace.

Iată pentru ce și mai mult se cade, ca în anul viitor, să-i cinstim — după cuviință — nu numai prin vorbe, ci și prin fapte, memoria.

P. Teofil A. Bălibanu.

INIMA LUI...

Dedicație dragelor mele surori Tațiana și Monica.

Nu numai luna Iunie întreagă, ci și întâiele Vineri ale tuturor lunilor sunt orânduite de Biserică pentru ca — în aceste zile — să fie cinstită, în chip deosebit, Inima preasfântă a Mântuitorului Isus. De aceea, un mic popas la altarul acestei Inimi dumnezeiești, va fi pururea actual. La începutul popasului vom considera cuvintele pe cari Iisus le-a spus Sfintei Maria Margareta Alacoque: „Iată această Inimă, care a iubit așa de mult pe oameni, nimica cruțând, până a se nimicuici și consuma pe sine, spre a le dovedi iubirea Sa! Și ca răsplată, ea nu primește dela cea mai mare parte a lor decât... nerecunoștință”

Gândindu-ne mai adânc asupra acestor cuvinte, vom înțelege câtă durere și mâhnire cuprind ele...

De sigur că înfățișarea lui Isus, la rostirea lor, a fost atât de asemănătoare celei din grădina Ghetsimani! Atunci unul din motivele întristării Sale „până la moarte” și poate cel mai însemnat a fost această nerecunoștință...

Da, nerecunoștința pe care au manifestat-o față de El, aceia pentru care s'a coborât din cerul fericirii, a trăit în mijlocul lor timp de 30 ani, umilit și ne băgat în seamă, muncind în atelierul unui dulgher și considerat drept fiu al acestuia. El a fost cel batjocorit, hulit și chinuit în chipurile cele mai grozave...

El a fost cel biciuit, scuipat, pălmuit, incununat cu spini și în urmă răstignit pe lemnul batjocurei și al rușinei, între doi tâlhari, socotit mai rău decât aceia. El a fost Acela care după toate acestea a voit să rămână pururea cu noi pe Sfintele Altare, sub formele cele mai umile: ale pâinii și vinului.

Toate acestea le-a făcut pentru noi Isus, ca să ne arate cât de mult ne-a iubit și, deci, cât de mult merită iubirea noastră. Dar, El, nu primește dela făpturile sale decât, nerecunoștință și indiferență, și, aceasta ni-o arată în dureroasele cuvinte adresate aceleiași sfinte: „Nimeni nu mai ia în seamă Inima mea și iubirea mea: Eu sunt aproape uitat, ca și cum, n'aș fi avut nici când iubire față de ei, ca și cum nimic n'aș fi pățimit și aș fi tuturor necunoscut Inima mea e pururea întristată”.

Inima lui Isus este nemărginit de îndurerată mai ales pentru indiferența, superficialitatea și nepăsarea ce o arată față de El, chiar aceia care îi poartă numele, aceia care sunt chemați a-L urma pe El, a-L iubi și a-L cinsti...

Și, oare cu ce scop v'am arătat vouă, dragelor mele, ce mult suferă Inima aceia plină de dragoste, și care e răsplătită cu atâta nerecunoștință?...

Scumpele mele, doresc din inimă, ca voi să nu faceți parte din numărul mare al acestor „nerecunoscători”. Voi să mângâiați Inima întristată a Bunului Mântuitor, voi să-I procurați Lui bucurie... Iubiți-L mult, cu căldură, și în locul acelora care nu-L iubesc; voi să-I serviți, voi prin pilda vieții voastre demne, să răspândiți iubirea și pacea, ducând sufletele frumoase la El...

Dacă voi veți proceda astfel, în viața voastră, care acuma își deschide porțile largi pentru voi, atunci numele vostru va fi scris cu adevărat în Inima cea tristă a Mântuitorului, iar de-acolo nimeni, niciodată nu-l va șterge.

Myriam.

Mamei mele...

Adeseori simt glasu-ți cum mă chiamă,
Și-atuncea plâng de dor și de durere,
Te chem și eu, spunându-ți în tăcere
Tot chinul meu. O mamă, scumpă mamă,

Dece nu pot să sbor și eu la tine,
Și mângăerea ta s'o simt măcar acum?
Rătăcitor pe un sălbatic drum,
Am dus destul durerea după mine,

Și sunt sătul de-atâta falsitate;
In lumea asta-atâta de neună,
Domnește azi doar apriga minciună,
Azi nu mai sunt iubiri și nici dreptate.

O scumpa mea, o mamă, scumpă mamă,
Azi la mormânt veni'am ca să plâng,
Durerea mea în lacrimi s'o răsfrâng,
Căci simt prea bine, glasu-ți că mă chiamă!

Gheorghe Andrievici-Gigi.

CONCUBINAJUL ȘI IRODIADELE NOUI.

În 29 August iarăși s'a prăznuit „Tăierea capului sfântului Ioan Botezătorul“. Poate puțini creștini și creștine vor fi știind că anume care a fost cauza principală pentru care Irod a săvârșit păcatul omuciderii. Cauza principală a tăierii capului sf. Ioan Botezătorul a fost *concubinajul*, în care se complăcea Irod și cu Irodiada, muierea fratelui său. „Nu ți-se cade să ții muierea fratelui tău“, zicea Ioan lui Irod, pentru aceasta Irodiada căuta prilej ca să-l piardă pe Ioan. Serbându-și Irod ziua nașterii sale, la care au fost invitați toți boierii și căpitaniii norodului, în decursul ospățului, fata Irodiadei a dansat atât de pe placul lui Irod, încât acesta îi promise, pe lângă jurământ, a-i da orice ar cere, până și jumătate din împărăția sa. Irodiada s'a folosit de acest prilej binevenit și și-a îndemnat fata ca să ceară capul lui Ioan Botezătorul, care deja, la insistențele de mai înainte ale Irodiadei, era aruncat în închisoare. Zis și făcut. Irod, — deși nu era obligat a se ținea de jurământul său, fiind un jurământ rău făcut, — totuși, pentru cei ce ședeau la masă, n'a voit să-și calce jurământul, și astfel a poruncit ca lui Ioan, să i-se taie capul. Astfel s'a sfârșit marile proroc și înaintemergător și Botezător al Domnului nostru Isus Hristos.

Concubinajul, în sensul strict al cuvântului, nu e numai conviețuirea unui bărbat cu femeia fratelui său, — după cum ar rezulta din celea precedente, — ci e conviețuirea nelegiuită a unui bărbat cu o femeie, indiferent de înrudirea care ar fi, ori nu, între dânsii. S. Biserică a condamnat — și condamnă și azi — în modu cel mai energic conviețuirea nelegiuită, adică concubinajul, declarându-l de păcat mare atât în sine cât și în urmările sale. Deasemenea și noi, cari suntem în cunoștința deplină a acestui mare păcat, a acestui mare rău, care e concubinajul. Nu pregătim în desajuns a sfătui pe toți și pe toate, cu cuvintele sfântului Ioan Botezătorul: „Nu ți-se cade să ții muierea fratelui tău“.

Durere, însă, *Irodiadele noi* s'au înmulțit peste măsură și nu odată avem și noi de-a suferi multe reproșuri pentru că le mai deranjăm — cu îndemnurile noastre — fericirea în care se complăc? ! Reproșurile se vor sfârși odată, concubinajul va rămânea tot un păcat mare, un rău mare. O instituție, cu o praxă de aproape două mii de ani, cum e s. Biserică, nu poate greși când anunță acest lucru. (Dar aceasta nu numai pentru praxa Sa, ci mai ales pentru asistența divină). Societatea, la rândul său, încă recunoaște răutatea acestei molime. Până în prezent însă, n'a căutat să reprime acest rău. Indiferențismul și materialismul cras, de care e stăpânită, îi întunecă vederea clară și-o face imposibilă de reacțiune. Dar S. Biserică nu va înceta nici când a împiedeca și reprima acest rău mare și a aplica cu rigoare pedepsele cari îi stau la dispoziție, — la caz de nevoie, — până și cea a excomunicării.

Creștinii buni și creștinele bune vor căuta ca lucrul să nu ajungă până aici, ci se vor conforma moralei creștine, care numai binele și fericirea tuturor o vrea.

I. Vetیشان, preot.

„Numai acele idei mor, pentru cari nu se moare“.

Păr. Plus, S. I.

UN RUG APRINS.

Umbrele pădurii se lasă tot mai uriașe și mai grele, parcă ar voi să îmbrățișeze toată firea. Soarele strălucitor al zilei de vară, acum e mai palid, mai trudit și se retrage după coastă, mergând să se culce în patul lui de aur.

Răzimat în toiagul său, un cioban își păștea „poporul său blând“ oile sale, în amurgul liniștit al sării. Și ochii săi vioi și mari priveau în zarea îndepărtată, păreau că își caută un punct de reper, pe care să se sprijinească. Și în suflet i-se coborî o tristeță adâncă și apăsătoare, ca o piatră nespus de grea, cercând să i sufoce ultimele speranțe, cari îl mai legau de viață. A ajuns pe aceste plaiuri, svârlit de o viață nemiloasă, care i-a urzit astfel toată viața plină de peripeții.

De frica unei porunci barbare, îndată după naștere, mama sa îl așează într'un stufiș pe marginea Nilului. Fata împăratului îl găsește și-l ia să-l crească în palatul Faraonilor Egiptului, și-i pune numele Moise (din apă l-am scos pe el).

Ajuns în puterea vârstei, într'o zi, se coborî să cerceteze pe frații săi. Văzând pe unul mai slab că este biciuit de un egiptean, pentru că nu putea merge destul de tare sub greutatea cărămizilor, — după ce-și roti odată privirea și nu văzu pe nimeni potrivit — făcu vânt egipteanului și-l îngropă în nisip. A doua zi iarăși se coborî la frați să-i cerceteze și văzând pe unul că face strâmbătate celuilalt, i-a zis: „Pentru ce faci strâmbătate fratelui tău?“ Dar acela i-a ripostat cu răutate: „Cine te-a pus pe tine judecător peste noi, au doară vrei să mă ucizi și pe mine, cum ai ucis eri pe egiptean?“ Și a fugit Moise pentru cuvântul acesta și a ieșit din egipt și din poporul său, și a mers de s'a ascuns în pustiul Madianului. El, care a lepădat strălucirea palatului lui Faraon pentru ca să desrobească pe frații săi, iată e acum părăsit în pustiul Madian, ca orice slugă de rând, lepădat de neamul său, pascănd turma preotului Iotor. Și în sufletul lui oprimat răsuna tot mai puternic cuvintele: cine te-a pus pe tine judecător peste noi?..

Și acum privea în zarea îndepărtată, spre locul în care frații săi oropsiți își trăiau ultimele clipe. Un gând înalt și un dor fierbinte i se înalță din suflet și străbătând Țările Cerului, se opresc la picioarele celui, ce împarte destinele lumii, în fața Stăpânului popoarelor.

Și deodată fața i se luminează, ochii i se umple de strălucire. Visa, ori era realitate? Înaintea lui un rug ardea, răspândind o lumină orbitoare. Ardea, ardea și nu se mistuia.

Și răpit de mirajul acestei lumini, Moise se apropia cu frică, urcând încet și înfiorat tăpșanul către rug. E aproape acum. O detunătură ca de fulger, și Moise căzu cu fața la pământ. Nu știu cât ar fi rămas astfel, dacă n'ar fi auzit glasul Domnului din rug: „Moise, desleagă încălțămintele picioarelor tale, căci locul pe care stai tu, sfânt este...“

Și rugul ardea, ardea și nu se mistuia...

Au trecut de atunci multe sute de ani. Poporul celce era într'ununec și în umbra morții, a văzut lumină mare. Umbra legii a trecut și Darul a venit în lume. Domnul nu s'a mai arătat în rug, ci la plinirea Scripturilor, Insuși s'a arătat pe pământ. Umbra și figura

Vechilor Scripturi a devenit realitate prin instituirea dumnezeieștii Euharistii. De nouăsprezece veacuri, Domnul este în mijlocul nostru, în foată vremea și în tot ceasul, cu noi este Dumnezeu. Și aceasta nu numai prin nemărginirea Sa, întrucât, în El trăim, ne mișcăm și suntem, ci într'un chip cu totul deosebit și necuprins de mărginita noastră minte: prin prezența Sa adevărată, reală și substanțială în sfânta Euharistie. Opera răscumpărării terminată, Domnul ar fi putut prea bine să rămână în mărirea Tatălui, într'u „care a fost mai înainte până a nu fi lumea“, în care îngerii l-ar fi preamărit prin netăcute laude. Dar nu, El a rămas și pe mai departe cu noi, nu ne-a lăsat orfani, deși ca un Dumnezeu a prevăzut cu exactitate, toată ospitalitatea de care se va bucura între „rătăciții fii ai Evei“.

Câți dintre oameni se gândesc și câți apreciază cum se cuvine dragostea nemărginită a Domnului? Câți îl cercetează peste zi în sfintele biserici? Câți și cu ce evlavie își dragoste se apropie de Dânsul în sfintele Sale Taine?

Câtă mângăere simțea prorocul David în cuvintele „Domnul din Cer, pe pământ s'a uitat“ — și noi suntem azi fericiți a cânta „Dumnezeu este Domnul și sa ară-

tat noua“ — și ne gândim atât de puțin la acest mângăitor adevăr. Atâta supărare și atâta nefericire stăpânește astăzi în lume. Atâtea sinucideri în fiecare zi, atâtea crime, încât îți săia mîntea în loc. Criminalii n'așteaptă să părăsească băncile școlii, de pe acum își măsoară puterile. Și aceștia nu sunt copii lipsiți, ci din familiile cele mai selecte. Am apucat un drum greșit. Religia e scoasă din școli și e înlocuită azi cu Filosofia, ca pe mâine s'o înlocuiască prin sport. Și acestea toate, după două mii de ani dela Răscumpărare. Unde vom ajunge, dacă vom continua pe calea apucată? Avem în mijlocul nostru „pe Acela pe care noi nu-l știm“ deși îl mărturisim că îl cunoaștem, și „așa păcatul nostru rămâne“. În mijlocul nostru avem pe Impăratul Păcii, pe Acela care a împăcat lumea cu Dumnezeu și a dăruit pace sufletelor noastre. Și totuși, Doamne cât sbucium stăpânește în sufletele noastre, căci nu știm să ne căutăm pacea, la adevăratul ei izvor, la Impăratul Păcii și al Dragostei. Rătăcim cu sufletele înghețate, departe de focul cel veșnic, și nu ne apropiem de Dânsul, deși mărturisim că „Dumnezeu Nostru, este foc mistuitor...“, rugul aprins, care arde pururea de iubire pentru noi.

Dumitru Mercea.

CRUCIFICARE

— Schiță —

Lumina zilei prindea să se destrame și cerul căpăta adumbririle aramei... Adieri înmiresmate legănau în undiri ușoare, crengile bătrânului castan din fața institutului.

Cu fruntea alipită de sticla rece a geamului și cu ochii împănjenți, clericul Alexandru, depăna gânduri vagi și incoherente, privind fix undeva departe, la infinit. Prin tremurul dantelat al frunzelor de castan, ultimele raze ale soarelui se furișau, din când în când, trimițând săgeți de lumină în ochii lui. El tresărea pe o clipă, dar gândirea îi ațipia din nou, în brațele vrăjite ale reveriei...

Când luciul sticlei se împâcli de răsuflarea-i caldă, Alexandru se retrase meditănd, la masa lui de lectură. Stătu câțva timp în picioare, apoi se așeză la masă, ca la un prieten credincios și tăcut, să-și continue lectura începută: Viața lui Isus. Noul alineat începea astfel: „Plângi Simone, că Dumnezeu milostivitu-s'a de tine să-ți sloboadă plânsul. Plânge-te pe tine, plânge-l pe El, plânge-ți fratele trădător, plânge-ți frații fugari, plângi moartea Celui ce moare și pentru sărmanu-ți suflet, plângi pentru toți cei ce veni-vor în urma ta și ca tine purta-se-vor și lepăda-se-vor de Mântuitorul lor. Plângi pentru toți apostafii, pentru toți cei ce ca tine vor spune: „Eu nu-s dintre ai Lui!“...

E care-va dintre noi, care să nu fi făcut, măcar odată, cecace a făcut Simon? Câți dintre noi, născuți în Biserica lui Hristos, după-ce i-am închinat numele cu buze copilărești și am îndoit genunchii în fața chipului său mînjit de sânge, n'am spus, de frica unui zâmbet: „Nu L-am cunoscut niciodată!“

Cel puțin tu, sărmane Simon, măcar că-ți zice Piatră, plângi toate lacrimile ochilor tăi și ascunzi sub haină fața ta îngrozită și scaldată în plâns. Căci nu vor trece multe zile și Inviatul din morți te va mai săruta odată, pentrucă plânsul spăla-tu-ți-a. pentru vecie, gura ta sperjură“...

Când Alexandru termină acest pasaj, întreaga-i

ființă se'nfioră de o sfântă însuflețire. Apoi sângele începu să-i pulseze tot mai fierbinte în artere, îngarofindu-i obrăjii. El, care-și dedicase deja întreaga-i viață în slujba Răstignitului, la cetirea vieții Acestuia, căpăta noui puteri de muncă și simția, tot mai mult, cum inima-i bate numai pentru Mântuitorul lumii. Par'că fără să vrea, îndoii încet și cu îngrijire colțul de sus al foii și închise cartea. Cu un surâs, perlat de bunătațe și de credință, petrificat în colțul guri, se ridică dela masă. Trebuia să meargă undeva. Undeva pe afară. Dar undeva unde să fie iarăși singur. Și, fără să stea prea mult de vorbă cu sine însuși, căutându-și rozarul în buzunar, se'ndreptă spre grădină. Spre locul unde îi plăcea atât de mult să se plimbe și să-se roage. Acolo pe cărăruia croită de el, de-a lungul arbuștilor cu spini cari îi aduceau aminte de spinii ce odinioară au împuns fruntea lui Isus. Acolo unde pașii îl duceau de-atâtea ori, fără să știe.

Cărăruia albă, ce învărga covorul verde al ierbii, era liberă și-și aștepta, par'că, stăpânul ei. De data aceasta Alexandru o străbătu numai până la jumătate. Aici se opri din meditare și din mers. Drăgălășenia unui dialog dintre doi copilași, ce mergeau ținându-se de mână, pe o cărare paralelă cu a lui, dar dincolo de arbuștii cu spini, îi fură atenția. Înaintea copilașilor mergea un miel blând, așteptându-i de câteori aceștia se opriau. Se 'nțelegeau bine, căci toți trei erau mici și nevinovați...

Când ajunseră în dreptul clericului Alexandru, acesta își închisese un ochiu, ca să-i poată vedea mai bine prin desiușul frunzelor. Acum îi vedea mai bine, le auzia cuvintele mai deaproape, mai deslușit... — „Paul, șai că dacă suntem buni, mamica ne mai cumpără un miel“?...

Când clericul auzi acest nume, lăsă capul în jos și începu să privească un punct fix, undeva în iarbă, nu-l mai interesa...

Paul!... Paul era odată prietenul lui cel mai bun. Când eram amândoi elevi de liceu! Marea afinitate ce exista între sufletele lor și asemănarea în felul de a judeca, îi uni într-o prietenie ideală... Atunci credeau că nu se vor despărți toată viața... Și acum unde era unul de altul? Nu s'au mai văzut de câțiva ani și nu și-au mai scris mai bine de un an... Cât de frumoase și pline de avânt erau odată scrisorile lor!... Alexandru le mai recita și acum din când în când și-și zicea, plecând cu resemnare capul: Cine știe dacă valurile furtunoase ale lumii, tentațiile și mediul ei atât de narcotizant, nu te-au capturat, până acuma, și pe tine, Paul...? Cine știe dacă azi nu ești și tu un robal trupului și al patimilor...? Cine știe dacă idealurile tale nu s'au năruit? O, voi patimi care sugrumați și puneți plumbi în aripile ideilor frumoase!... Tot atâtea întrebări la care nu putea afla nici un răspuns... Tu ești departe și cine știe dacă te voi mai întâlni... Mi se pare atât de depărtat timpul prieteniei noastre, timpul petrecut împreună cu tine. Mare secret al vieții e și acesta și cât de tănuite sunt planurile Providenței...! Două linii de viață s'au întretăiat într'un singur punct, apoi se 'nstrăinează tot mai mult... se uită... nu se mai cunosc...!

Când Alexandru tresări din visarea lui, pe cerul de stânjinel — din depărtarea lor streină — licăreau cele dintâi stele.

Peste câteva minute era în camera lui și recitia ultima scrisoare trimisă lui Paul, pe când se afla într'un spital. Scrisoare care nu-l găsi pe Paul și-i fu returnată. Paul își schimbase locuința. Acum nu mai știa nimic despre el...

„Dragă Paul, mă tot întreb de multă vreme, care e rostul suferințelor, sub guvernarea unui Dumnezeu atât de bun. Nu mi-am știut de răspunsul. Au început însă a-mi vorbi faptele și întâmplările. Dar, mai mult decât toate, mi-au vorbit cele văzute aici, mai ales scena văzută azi-noapte. Ea mi-a dat cel din urmă și definitivul răspuns. Aș vrea să te am aproape. Aici, să zezi pe patul meu. Să-ți vorbesc multe. Aici, ca prin prezența ta, să-mi alini durerea. Scrisoarea mea e numai un rezumat al celor ce ași vrea să-ți povestesc.

Ceeace m'a frapat, de când sunt în acest spital cu călugărițe, e seninătatea cu care ele trec peste orice suferință, dar mai cu seamă felul cum știu să-și împartă inima lor de mamă, pentru fiecare bolnav. Le-am văzut insultate din partea bolnavilor, insultate din partea medicilor, și ce mă durea mai mult, înjurate chiar!... Sărmane ființe plâpânde cât suferiți voi dela fiii acestei lumi! Sunteți numai singure aici. N'aveți pe nimeni. Ați fugit de lume, ați renunțat la toate, pentruca lumea să vă insulte...!

Dar, dragă Paul, suferința lor e de compătimit numai judecându-o prin optica vremelnice. Privită cu ochii credinței, ea are cu totul alta înfățișare. Ea trebuie admirată. Trebuie urmată de noi toți. N'am ajuns nici eu la această convingere, decât acum, când le privesc zâmbetul lor, deși din mijlocul suferințelor. Abia acum am înțeles cât e de mare comoara suferințelor. Cu cât am fugit mai mult de suferință, tot mai multe neazuri s'au zăbătut asupra mea. Acum le caut și le doresc. Le îndur și le ofer lui Isus. Crucificarea împreună cu El e atât de plăcută, dragă Paul. Iar mângăerea ce-ți oferă o singură lacrimă, vărsată la picioarele Răstignitului, e de o mie de ori mai dulce, decât toate plăcerile acestei lumi. Singura cale ce duce la Cer, e calea suferințelor. Când vom ajunge acolo, ca amărăciunea patimilor,

pentru Hristos, să ne fie dulce, numai atunci am aflat calea adevăratei fericiri...

Dar ceva cu mult mai impresionant mi-a fost dat să văd astă noapte. N'am să uit niciodată în viața mea. Era între ceasurile trei și patru. Prin vastele cuprinsuri ale spitalului dormia o liniște desăvârșită. Mi se părea că eu sunt singurul care nu dorm. Priviam pe geam luna posomorită și rece, colorată spălăcit de o ceață gălbuie. Nori întunecoși și grei se iviră, apoi acoperiră cerul spuzat de stele. Nu peste mult începu o ploaie cu vânt... Ascultam acum vaerul ploii, în noaptea târzie. Deodată auzii uruitul pustiu al ascenzorului ce aducea la etaj bolnavi din sala de operație... Trebuia să fie un caz foarte grav. Altfel nu-l opera noaptea... Uruitul se opri. Din ascenzor fu împins pe culoar un pat pe roate... Ușa camerei mele era deschisă. Electrica era stinsă. Un singur bec ardea pe culoar, dinaintea ușii... Patul cu roate se opri aici, la lumina slabă a becului. În scurt timp lângă patul bolnavului nu rămase decât o soră, tamponându-i broboanele de sudoare de pe frunte... Bolnavul era un preot bătrân și cucernic, consumat o viață întreagă de muncile pastorației, în agrul lui Hristos. Sătulețul său era ascuns și ferit de lume, departe de oraș. În ultimii zece ani rămase văduv. Boala de rinichi, pe care nu și-o putea cură, îl mânca tot mai mult... Viața lui se depăna discretă și tăcută, ca o melodie de psalm în surdină.

Acum, în urma operației fără succes, moartea îi era sigură. Sora căzu în genunchi asupra patului. Cuvinte de rugă fierbinte îi fluturau pe buze. Ochii muribundului se înnecau în sticlirea agoniei. Nu se mai auzia decât respirarea lui astmatică... Când răsuflarea i-se opri, sora se ridică fantomatică în picioare, făcând semnul sfinte cruci...

Prin pâcla revărsatului de ziuă, peste turnul unei biserici, ce însulița cerul, vedeam par'că, cum sufletul desferecat de trup, se ridica eteric spre Răscumpăratul său...

Acum înțelegeam, dragă Paul: secretul suferințelor. Vedeam locul gătit crucificațiilor din această lume...

Aș vrea să nu termin aici cu scrisul, dar sunt silit, căci mâna-mi obosită, tremură de emoție...

Cu prietenie, al tău: Alexandru“.

Ion Aldea.

REZUMAT DE VIAȚĂ

de TINCUȚA MURGULEȚ.

Pășeam plumbuită spre biserica gr. cat. din București. Un flașnetar foșnea un cântec uscat, ca o pribegie. Mă cupriense un fior violent de răzmeriță. Flașnetarul cu ochii lui tulburi, rătăciți în melodie; cu acel acord de orgă cârpit, îmi atârna dureros de creier. Aș fi vrut să-i fur vaerul, să-i-l strivesc ca pe o frunză putrezită de toamnă. Cugetul mi se răsucise lăncezit spre scorbura trecutului, pe când melodia — scârțâit de dor neplinit — dispărea în zăticnitul clopotelor. În grădina Bisericii, ca în fiecare an, boboci de cană visau la petale de sânge. În cortegiul florilor e taină. Pe buze detrandafir e foc; vestale de veghe. Un fluture buimăcit soarbe nectar din potir de floare. În biserică au ramas niște rugăciuni. niște îndurări de iertare și silențiu de criptă,

O urmă de rază se furișează somnoros, arcuindu-se domol în fața privirii sfioase a Maicii Domnului. Văzduhul adoarme. Taină. Grădină funerară; gineceul fluturilor; vestale prihănite. În vid se împrăștie stele. Le rostogolește Făuritorul basmului lumii. Toamna a pripășit iarăși în grădină. Vântul sinistru smulge beteala ruginită a copacilor. Plânge o salcie despletită, Un plop tremură prohodul. Florii cu rochii de purpură, vecernia vremii, râde de voi! În clopotnița gârbovită de lângă lăcașul cu altar se vătau clopotele spânzurate de grinzile trosnite de ani, să astâmpere suspinul noduros al norilor ce-și secătuiau lacrimile. Se ghemuia, din unghere tănuite, frica în mine. De grinda clopotniței, în besna întunecului — mânie piezișe și grăbită a norilor în rupere — părea oă văd atârinate trupurile lui Iuda și Dalila, — traficanții de eri și de azi; căci numai în cugetul copiilor, prinții ceriului pe pământ, nu se leagănă ei ispititor. Oare cât va mai stăru în lume Dalila și Iuda?!

De atunci încă o schije din plesnitura vremii se așează în archiva Creatorului. Moralul s'a împiedecat de buturuga Skodei. Pe poteca viitorului se împleticește un gând smuls din chivotul cu cenușa amintirilor. Plăcerea apărarea pitulată lângă bălăriile păcatului, Și câte balade ale dorului cotivă după pa-

ravanul uitării! Firele de vis mucezeau, alte ispite cu nucleu putred, membrană poleită mituiau sufletul la morgă. O cucuvae accelerează mareele din sânge. M'am speriat într'o zi, de un sicriu — șacalul vieții. Mă tortura spelunca pământului. Cu un fuior de mătasă mi-aș fi legat gândul de ostrovul făgăduit de Mesia. Am alergat după Biblia aruncată în spasmul plăcerilor, în țintirimul cu crucile de lemn și inscripțiile roase. În Ea regele David psălmuia, că „cei ce seamănă cu lacrimi, vor secera cu cântări de veselie”. O fugară amintire, ca un vreasc de copac trăs-nit, mă purtă prin vâlceaua copilăriei, când de pe podeaua ceriului se năruise un lampion în peștera necunoscutului, pașii cu fiorul Infinitului intrau în văgăuna unui schit. Departe de hruba Judeo-masonică. sihastrul tâlcuia din ciaslove, cine-i discobolul soarelui. — „Sihastre prohodesc o lume unde numai sunt crini neprihăniți... sihastre fă-mă peregrina Gralului etern... În lume se pârguesc osânde vitrege, miocardul macină ură”.

Liniște. Adormirea Maicii Domnului... În clopotnița din vremuitul oraș, poate că se vaetă și acum clopotele spânzurate, iar cântecul uscat al flășnetarului se mai leagănă în undele aerului, până se pierde în zăticnitul clopotelor...

Și la câți nu le plesnește din creier întrebarea vieții?

„CINSTEȘTE PE MAMĂ-TA“...

(Efeseni VI—2.)

Una din datorințele creștinești este ascultarea fiilor de mama lor. Dacă ne punem întrebările: Cine trebuie să fie, pentru noi, ființa cea mai scumpă de pe pământ? Cine ne iubește cu adevărat?

Răspunsul va fi, incontestabil: mama! Dânsa trăește între noi, ne mângăie și ne alină durerile. Când am fost pe brațele ei, fiecine care am avut fericirea, am adormit la cântecul său duios de „nani, nani, piul mamei”.

Dar nu ajunge să ne mărginim numai la atât; de scumpa mamă a fiecăruia dintre noi se leagă o seamă de dulci și nepieritoare amintiri, numai când facem o excursie în trecutul copilăriei noastre. Toate sunt, pot să zic, indescriptibile. Avem o sfântă datorie, de a-ne iubi măicuța noastră „căci brațele ei ne-au leagănat, când îi sugeam pieptul ei dulce și ne alintam la sânu-i gângurind și uitându-ne în ochii ei cu drag”. (Ion Creangă.) „Și sânge din sângele ei, carne din carnea ei am împrumutat și a vorbi dela dânsa am învățat, iar înțelepciunea dela Dumnezeu, când vine vremea de a pricepe ce-i bine și ce-i rău”. (Idem).

„A fi mamă nu însemnează numai a se da copilului lumina zilei, ci însemnează a se da lui însuși”.

Adevărata mamă, conștientă de misiunea ei educatoare ce trebuie să o exerciteze în familie se vede că, încă în primii ani, din primele zile, din primele săptămâni își începe misiunea ei de adevărata crescătoare de fii; căci bine trebuie să știm, că ea are două calități bine distincte: devotamentul și abnegația: „Tot egoismul meu sunteți voi”, zice marele educator olandez, Jon Linghart, pentru ea nu există egoism, ea nu există decât pentru copiii săi; pentrucă a exista însemnează a se da pe de-a'ntregul copiilor săi! Iată, deci, calitățile mamei: ea nu este neliniștită de pedagogie; ea produce această știință după cum sânul său

produce lapte, a cărui izvor este deschis de copilul ei însăși.

Din aceste câteva cuvinte se desprinde cea mai sfântă iubire dintre iubirile omenești, iubirea de mamă: „blestemat este acela, care o calcă în picioare”. (Edmond de Amicis.)

În viață ne sunt sortite multe zile de grea cum-pănă: cea mai grozavă printre toate va fi aceea, în care pierdem pe mama noastră; să nu o lășăm înstrăinată de sufletul nostru, când mai ales știm, că iubirea ei este fără sfârșit; până la moarte ne iubește, ne vrea binele și fericirea.

„Și dacă astfel mă iubea,
Cum aș putea s'o uit pe ea
Și cum să n'o iubesc și eu
Pe mama mea?”

(Poetul).

Să nu uităm pe mama noastră, aducându-ne aminte că ea a fost aceea, care ne-a mângăiat în toate necazurile și suferințele vieții noastre tinere; dela dânsa am învățat rugăciunile și alte lucruri folositoare.

Să-i răsplătim oboselele prin blândețe, ascultare și să-i fim sprijoană la bătrânețe, căci dragostea ei este fără seamăn și nimeni nu ne-o poate da la fel. Urmând cele de mai sus, vom fi în deplină concordanță cu a doua parte din porunca Atotputernicului Dumnezeu:

„Să cinstești pe mamă-ta”!

Elena Popa.

Pagina învățătoarei:**Introducerea cărților de rugăciuni
în școala primară.**

În timp de consolare sau reculegere sufletească cel mai bun prieten al inimii este cartea de rugăciuni. Ea are un deosebit rol în viața sufletească a omului. Nimic nu poate mai bine să aline durerile, ca rugăciunile, psalmii și meditațiile din cărțica de rugăciuni. Oricare creștin trebuie să aibă acest talisman neprețuit. Cine e lipsit de ele, e lipsit de cheia porții inimii sale. Și dacă fiecare creștin trebuie să-și aibă cartea de rugăciuni, cu cât mai mult trebuie să fie introdusă în școala primară, încă începând cu clasa II. Ea este cel mai bun mijloc de educație religioasă a copilului și totodată dezvoltă gustul de citit potrivit priceperii intelectului lor. Având copilul carte, i se va da și îndrumările necesare, ca el să o știe întrebuința bine și spre folos. Mai ales la biserică vor înengunchia înaintea sf. altar și toți cu cărțica în mână, în taină, își vor zice rugăciunile lor. Acesta, pelângă folosul propriu-sufletesc al fiecăruia, va fi și un bun exemplu celor cari neglijează cele sufletești, ba chiar și părinților, cari durere, nu prea se sînchiesc de odraslele lor.

Azi și la sate se abat credincioșii dela calea adevărată, dibuind pe alte drumuri și ramificându-se în diferite secte! O dureroasă desbinare se face în turma dulcelui Isus, pe care ar trebui să o păzim în toate felurile, depunând o muncă asiduă pe toate terenurile! O bună parte din masa poporului de jos, e pătrunsă de un curent primejdios al sectarismului, pe care-l primesc cu multă afecțiune, drept cale mântuitoare. Sectarii pun la dispoziția fiecăruia cărți de ale lor. Citind sunt pătrunși de cuvintele scrise, pe care le încep a le interpreta după bunul lor plac.

Am avut ocazie să vizitez mai multe comune și să constat — în biserici — că, din mulțimea credincioșilor, abia 2—3% au cărți de rugăciuni. De copii nici vorbă. Și, când te gândești, că avem pretenția a fi în secolul XX-lea!

Dacă de mici am obicinui copiii la întrebuințarea cărților de rugăciuni, și le-am forma convingerea ca să nu citească decât cărțile pe cari i-le recomandă preotul ori învățătorul, sectarismul ar fi un val. „Iar ce e val ca valul trece” — vorba marelui Eminescu. Și — în acest caz — desigur, alta ar fi binecuvântarea cerului peste munca învățătorului, și altul ar fi secerișul: bogat și lipsit de neghina anal-fabetismului degradator de neam.

Scopul fiind atât de mare și necesar nu numai pentru educația religioasă ci și pentru ca scrisul și cititul să nu se uite cu timpul, cum se face în majoritatea absolută a cazurilor, ar fi de dorit, că educatorii școalelor, să-și ia angajamentul de a introduce în școală cartea de rugăciuni potrivită copiilor fiindcă se poate ușor, prin jertfa celor 5 ori 10 lei de elev, a se ajunge la mărirea lui Dumnezeu și la o creștere conștientă patriotică.

Atunci, bunul Isus va binecuvânta rodul muncii noastre, va binecuvânta inima și cugetul nostru, și ne va face părtași chiar, de mărirea Celui prea înalt — în vecii vecilor.

Rozalia Oprea
învățătoare.

„PRIVEGHEAȚI ȘI VĂ RUGAȚI“

„Privegheați și Vă rugați” — sublime cuvinte spuse în vibrarea iubirii, de către Domnul nostru Isus Hristos, în ceasuri grele de suferințe... Pe cerul vieții noastre îndurerate și zdrobite de ticăloșenia marilor fraudatori, a demagogilor și-a parveniților vicleni, să citim aceste sublime cuvinte: „Privegheați și Vă rugați”. Suntem în primăvara libertății noastre naționale și așa ar fi măreț să spunem că suntem în ceasuri de glorie adevăr și pace... Strivitor este însă gândul, când cu privirea cercetătoare colindăm câmpul vieții noastre. E câmpul umplut de măracinii urii, de sentimentele întunecoase cari schimonosesc sufletele oamenilor. Și viața noastră e marea eternului sbucium, viața clocotește în flăcări mari de ură, de valuri hidoase cari lovesc în idealul binelui și al frumosului și înăbușe elanul generației neprofanate încă de uritul vieții. O, e nespun de dureros că sunt prea mulți acei cari luptă pentru marea belșugului ca să înoate în aur sfidând cu mândrie mulțimea trudită de speranțe zadarnice, de muncă obositoare și nedreptate. Și prea ne doare că trebuie să-ne refugiem în lumea unei întruchipări visate ca să privim viața ca idealisti în această epocă de proză hidoasă și materialism josnic, când idealistii sunt considerați ca naivi întârziți și nebuni plătiți cu ironisme și răs sarcastic. E nespun să jale, că gândurile noastre sunt lacrimi arzătoare pe trupul rănit și profanat al patriei noastre

Nu, nu suntem în ceasuri de bucurie și liniște. Suntem în ceasuri de îngrijorare și sbucium, în ceasuri de nădejdi pale, slabe, îndurerate de așteptări zadarnice. Gândurile noastre pornesc în freamăt de durere spre Cer, căci josnicia celor de pe pământ ne-a umplut sufletele de amarul deșertăciunilor și de disprețul ce ni l-a inspirat. Nu fac aluzie la o categorie de oameni strânși într-un bloc politic, fac aluzie la toți oamenii netrebnci cari nu-și fac datoria și cari au profanat sufletul neamului cu atitudinea lor nedemnă; și au risipit în întruchiparea egoismului lor tezaurul țării. Nu știm ce să mai credem, veșnicul sgomot dintre oameni, alarma diverselor păreri ne face să credem că prea e vorbărie multă și criză de eroism pentru săvârșirea faptelor mari. Teama și sbuciumul sărmanelor noastre suflete asaltate prea mult de răutatea oamenilor și de grijile vieții, iată ceace trăim noi cei mulți, cei cari prea mult cumpanim cu mintea mizeria mulțimii și belșugul parveniților vicleni.

Ideologia tuturor popoarelor e o frământare vie, îngrijorări la noi și îngrijorări de departe și de aceea viața noastră trebuie să devie o priveghere și-o rugă. Mai presus de frământările banale ale zilelor să ne înălțăm gândurile; mai presus de îngrijorările noastre zilnice să priveghem cu răbdare, cu sufletul întărit în credință în fața valurilor grele ale vieții.

Să priveghem muncind și asaltând prin muncă să mergem înainte. Să priveghem rugându-ne și luptând să înscenăm pe cerul vieții noastre adevărul, binele și frumosul.

Patria noastră nu e patria fără Dumnezeu, nu e patria rațiunii iraționale și-a materialismului marxist... Și, deaceea numai dacă vom fi instruiți și crescuți în cultura ce-și are revelația în spiritul divin, și dacă vom lupta să cucerim mereu această cultură, ne-vom fi făcut cu adevărat datorii pe pământ. După priveghere conștientă și revelație cerească veni-va ceasul când va bate vânt nou în țară. Va fi strigăt cu rezonanțe adânci

de codru bătrânesc cu șoptiri cristaline de ape și vuet de munți cărunți. Va fi strigăt de prevestiri mărețe. O priveghere sfântă trebuie să refacă sufețele noastre, să-le trezască din amărăciunea durerilor și-a grijilor vieții. O priveghere de popas ceresc trebuie să-ne cuprindă din oboseala de moarte cu care ne obsedează vremelnicțiile lumii. Din somnul greu al pământului clocotitor în haosul dorurilor trecătoare, a necazurilor, a fărâdelegilor trebuie să-ne trezim... Și-n noaptea sbuciumată a vieții noastre îngrijorate luminița iubirii către Domnul Sfânt s'o aprindem. Luminița arzătoare, din lacrimile noastre de iubire, cu care trebuie să priveghem și să-ne rugăm. Rugându-ne, vom risipi din viața noastră nouii otrăviți și vom face să dispară indiferentismul și moleșeala ce stăpânește țara. Rugându-ne vom scoate din țară banditismul și toate relele și vom face ca, peste sufețele chinuite de neliniștea evenimentelor ce-o să vie, să picure mireasma mângâerji.

Să priveghem și să-ne rugăm ca să nu devenim fanaticii orgoliului și creatorii minciunelor detestabile... Să priveghem și să-ne rugăm ca soarele dragostei de tot ce e moral, bine și frumos să cucerească sufețele omenirii. Mereu să priveghem și să-ne rugăm și atunci, peste viața noastră, se va scobori liniștea și bucuria spiritului pentru dorul căruia sufețele ne sunt suferinde.

Micuța Florilor.

Pagina congreganistei:

INFLUINȚA MEDIULUI

Filozoful francez, Jean-Jaques Rousseau, între alte formule filozofice sau pedagogice spunea: „omul e bun din firea lui, societatea însă, mediul în care ajunge, îl strică“...

Și aici R. are multă, foarte multă dreptate. Firește însă că, nu se poate primi fără nici o rezervă, aceasta formulă, — dacă vrei să fii precis și corect, pentru că aceasta ar fi afirmarea unui principiu general dela care poate să fie abatere. De pildă: nu-i tot una să zici despre o definiție, ori concluzie, că este greșită ori că nu este destul de precisă... Poate să nu fie greșită chiar, dar poate să fie uneori, prea puțin precisă. Anume: dacă băgați bine de seamă, Rousseau, afirmă în cazul nostru — două lucruri: 1. că omul e bun din fire, 2. că această fire bună e stricată de societate —. Și dacă se pune întrebarea, în forma arătată, trebuie să se răspundă la două lucruri. Aici e subtilitatea.

Să nu ne pripim cu răspunsul, pentru că riscăm eventual iarăși o lipsă de precizie. Bun, bun, dar nu tocmai în toate bun, mai este și rău în el; mai este, sau mai bine zis, sunt și tendințe rele în această fire a omului.

Că sunt *tendințe rele*, în firea omului, asta e foarte limpede și foarte ușor de constatat. O simte, o poate simți fiecare — și o poate observa, — își poate da seamă, de anumite porniri — (*orgoliu, lăcomie, pofte trupești*) — pe cari le are, fără să fi fost influențat de cineva.

Pornirile acestea, într'o anumită formă și măsură, se pot observa și la copiii mici, cari încă nu sunt accesibili de a putea fi influențați de cineva. (Și la copil se observă, mici porniri de mândrie, de invidie, de mânie, de răutate, de lăcomie, înainte de a le fi învățat, înainte de a-și da seama bine de ele.) Asta e limpede și ușor de observat.

Și, în urma urmelor, dacă omul ar fi absolut bun din fire, fără să aibă aceste porniri, aceste aplicări spre rău, atunci cum s'a putut strica? Societatea, mediul, despre care se spune că strică, cum s'a stricat?

Adevărat este că, tendințele rele, pornirile rele, ce se găsesc înrădăcinate în firea omului, de obicei ies la iveală și se manifestă, atunci când sunt răscolite de-o cauză externă, — aici e rolul funest al societății, al mediului care strică. S'ar putea compara doară, foarte bine, aceasta, cu un lac liniștit, cu ape limpezi — aceasta este sufletul curățit și sfințit prin grația Sf. Botez — pe fundul acestui lac însă, este nămol. Acest nămol, de obicei nu se vede urit, nu se ridică urit, decât dacă-i provocat dacă-i răscolit de ceva. Acum, această răscolire, poate fi și din cauza că apele se agită, se mișcă, oscilează neregulat, — dar, mai ales, poate fi răscolit de ceva din afară, de pildă: o piatră, un bolovan aruncat în acel lac, va tulbura apa, ce mai 'nainte era așa de liniștită și limpede, — și va tulbura-o cu atât mai tare, cu cât bolovanii vor fi mai mari, ori cu cât vor fi aruncați mai des. Tot așa o furtună, încă poate răscoli nămolul, prin mișcarea vehementă a apelor.

Furtuna, — veți înțelege — că sunt ispitele din lăuntru, — iar bolovanii, ispitele din afară, lumea, societatea, mediul și tot felul de pilde rele și cu tot felul de amăgiri și influințe rele.

Aici, prin urmare, și în acest sens are mare dreptate Rousseau: mediul, societatea, tovarășiile rele, te strică, te pot strica ușor, îți pot răscoli noroiul patimilor, și îți pot tulbura urit, apele limpezi ale sufletului tău.

De aceea, e foarte important în ce mediu trăiești, în ce societate petreci, ce tovarăși îți câștigi.

Tovarășii! Acestea tovarășii desigur că sunt în rândul întâiu, oameni, prieteni, în realitate și în persoană, — dar pot fi și numai în imaginație, pot fi și numai reprezentați prin o scrisoare, prin o carte, prin o revistă, printr'un jurnal ba chiar și printr'o fotografie... Ei vedeți, și acest fel de mediu te poate strica, dacă e stricat și el, — și acest fel de mediu este primejdios, și acest fel de tovarășii trebuiesc ocolite și evitate... Multe din aceste tovarășii (cărțile rele), fac atâtea ravagii și poate, încă mult mai multe ravagii, decât prietenii și tovarășiile personale, pentru că de oamenii stricați te ferești, de multe ori și de rușine, să nu te vorbiască de rău, să nu te huliască alții, pentru zicala: „spune-mi cu cine te însoțești, și-ți voi spune cine ești“, — dar cartea, acest prieten, această tovarășe, o ascunzi mai ușor, te ascunzi cu ea — și cu ea duci cu tine și pe toate persoanele acelea despre care vorbește, și te învâluie, te amesteci cu toate faptele, și isprăvile lor, cari în multe cazuri sunt cele mai urite destrăbălări și crime. Firește că în acest caz, vrând nevrând, te influențează, te murdărește, îți răscolește nămolul patimilor și-ți tulbură limpezimea apelor sufletului tău, — cu un cuvânt: te strică, vorba lui Rousseau; — și dacă ai fost bun (relativ), te strică aceasta societate, te strică acest mediu, și chiar fără să-ți dai seama, te pomenești stricat, putred, întocmai ca mediul în care te-ai scufundat.

Am zis: fără să-ți dai totdeauna seama. — Atunci e și mai rău. Pentru că de ți-ai da seama bine, tot ar mai fi nădejde că te vei îndrepta, dar dacă nu-ți dai seama, rămâi așa, ba te strici tot mai rău.

— Cum nu-mi dau seama?

Așa, că cel stricat, nu numai că nu-și dă el seama, ci chiar de i-ar spune cineva, nu vrea să recunoască. El susține — de obicei — că nu-i stricat, adică susține că ceace face el e bine, nu-i rău. Întru

C R O N I C Ă

atâta e de orbit de patimă — sub influința tovarășiiilor despre cari am vorbit — încât nu mai vede limpede — și toate le vede numai prin prizma poftelor lui și prin prizma principiilor lui viciate de principiile tovarășiiilor rele.

Avem — durere — exemplul trist și înspăimântător al celor 3 elevi de liceu dela București, cari au devenit hoți și asasini, — mai ales în urma influinței ce-au avut-o asupra lor, lecturile rele, filmele și alte spectacole nepotrivite — și alt soi de tovarășii de această natură...

Și acum, putem întoarce chestiunea:

Dacă e adevărat că tovarășiile rele (mediul și societatea rea), te pot strica, nu este mai puțin adevărat că tovarășiile bune (societatea bună, mediul bun) te pot face bun, te pot influința în spre bine... Este foarte adevărat.

Omul este o ființă influințabilă și în spre rău, dar și în spre bine. Omul, firea omului, poate să se corupă, poate să se strice, dar poate să se și nobilizeze sub influința mediului bun în care ajunge, întâmplător, sau intenționat. — (fără să mai vorbim de influința grației divine, care nu numai că ne nobilizează dacă o primim și conlucrăm cu dânsa, dar ne îndumnezeiește — într'un anumit înțeles, — ne face părtași firii dumnezeiești).

De aceea, nu ajunge ca numai să ne ferim de tovarășii rele, de mediul rău, de societatea rea, de prietenii suspecte, ci trebuie să le căutăm pe cele bune.

Asta în general, — în special vreau să vă atrag atențiunea aici, să căutați prietenii bune, mai ales sub formă de cărți...

Se zice că, o carte este cel mai bun prieten. Așa și este — cu condiția ca aceea carte, să fie bună; altfel, nu-i prieten, ci dușman deghizat, dușman mascat care o mână și-o întinde prietenește, iar cu cealaltă îți înfige pumnalul în piept; un prieten fals, care te tratează cu hrană dulce și gustoasă, la aparență, dar în realitate otrăvită; prieten șiret, care te îmbie cu beutură răcoritoare, la aparență, dar care te ametește, și-ți întuneacă judecata.

Către voi, congreganiste, cari v'ați dedicat în mod deosebit Mariei, mă adresez!

Feriți-vă de tovarășii rele, dar primiți tovarășiile bune — și căutați să nu vă înșele cineva, spunându-vă că e bună — o tovarășie oarecare — și când colo să fie rea — (vorbesc mai ales despre cărți). Nu vă prea încredeți, pentru că mulți vreau să vă înșele — și poate și mai mulți — nevoind chiar să vă înșele, dar — se înșală ei, când vă recomandă o carte, neștiind nici ei că e rea. Consultați totdeauna — dacă nu sunteți sigure, — pe cei ce știu și sunt de bună credință, — și lipsiți-vă mai bine, de o tovarășie oarecare, oricât de „distractivă“ vi s'ar părea, — fie persoană, fie carte, fie spectacol, fie orice, decât să vă expuneți la primejdia de a fi „otrăvite“ sufletește.

Nu vă încredeți, nici în puterea voastră de rezistență — (pentru că mulți „viteji“ de acest fel, au fost totuși biruiți) — ci folosiți-vă de cea mai bună tactică de luptă — pe acest câmp de luptă, cu acest soi de dușmani, — cea mai bună strategie: fuga.

B., 1934.

P. Teodor Mateiu.

Anul Sfânt — jubilar, pentru 1900 ani dela moartea Mântuitorului Isus pe cruce, s'a prelungit până Joi după înălțarea Domnului 1935.

În acest timp se pot câștiga indulgențe plene, dacă mărturisiți și împărtășiți se împlinesc actele de pietate prescrise, cari se pot găsi tipărite pe ușa bisericilor. Pentru amănunte, fiecare să se adreseze preotului local.

Episcopul vizitațiilor canonice: Dr. Iuliu Hossu, în 16 Sept. a. c. a terminat de vizitat, la Huedin toate parohiile aparținătoare vastei sale eparhii (vechi și noi). Notăm aceasta, deoarece e raritate, ca un episcop să-și viziteze toate parohiile sale, până în cele mai adânci unghere, cum a făcut P. S. Păr. Iuliu. În 15 ani de păstorire a vizitat aproape 1000 de localități, în cari a dus cuvântul lui Dumnezeu, a întărit sufletele în credință, lăsând pretutindeni multe haruri duhovnicești și părintești mângâieri. Întru mulți ani, înainte!

Cuvânt autorizat despre ștrand și plajă. Episcopul de Strasbourg dându-și seama de pericolul moral ce-l reprezintă — alături de publicațiile imorale, etc. — băile publice de apă și soare ordonă, ca adulții să se ferească și să nu reconmande strandurile, căci se expun pericolului de perversiune; copiii și tinerii nici la un caz să nu meargă la astfel de băi; toți creștinii sunt datori să lupte împotriva rușinii cu nuditățile și costumele de baie imorale, să semnaleză autorităților orice transgresiune, și, mai pe urmă, să facă rugăciuni publice pentru expierea acestor fel de păcate.

Cred că acest cuvânt autorizat și clar a scos din dubiu și conștiințele cele mai încăpăținate.

Revista „Izvorășul“ din Bistrița-Mehedinți, de sub conducerea Păr. Gh. N. Dumitrescu-Bistrița, a implinit cincisprezece ani de existență. La acest popas însemnat — având în vedere munca titanică pe care Păr. Redactor o are la spate — ne oprim și noi, dorindu-i din inimă, mângâierea și conștiința celui ce a făcut tot ce a putut pentru neam, precum și ajutor ceresc, ca aceasta revistă folositoare, de muzică, artă națională și folklor, să înflorească mereu!...

Citim în gazeta creștină „Unirea“ un raport, bazat pe documente, asupra măcelurilor din Rusia, deslănțuite de către autoritățile bolșevice, în anii 1917—23, contra cetățenilor acelei țări. Datele îngrozitoare sunt următoarele:

Autoritățile sovietice, în acei ani, au ucis: 25 mitropoliți și episcopi, 1255 preoți, 6575 profesori și dascăli, 8800 medici, 260.000 militari, 10.500 polițiști, 48.000 jandarmi, 19.850 funcționari, 340.000 alți intelectuali, 815.000 țărani, 54.800 slujbași dela sate, 192.000 muncitori în fabrici. Într'un singur an (1930) s'au găsit condamnați la muncă silnică, într'o singură tabără (ostrovul Soloviețki) 662.129 de osândiți și 17.000 de surghiuniți.

Le notăm acestea, pentru ca lumea inconștientă dela noi să vadă ce ne pregătește și nouă Franc-

A apărut „Orologhionul“

vezi (recenzia) la pagina 2.

masoneria, care din ce în ce mai mult — împotriva voinței naționale — pune stăpânire pe nenorocita Țară Românească!

Comuniști (?) Tot în legătură cu „dreptatea” și „egalitatea” din Rusia, mai ales având în vedere un articol — din Raiul bolșevic — publicat într'un număr din anii trecuți ai Revistei, adăogăm:

La moartea *evreului* Dowgalesky, ambasadorul Sovietic (Rusiei) la Paris, s'a găsit în garderoba sa: 18 costume de ceremonie, toate ultima modă, 32 costume complete, 6 dolmane îmblănite, 8 pardeseuri, 12 paltoane, 40 bastoane din trestie fină, cu mânere scumpe, unele din ivoriu, altele din aur masiv, etc.

Și când te gândești, că frații lui proletari-țărani (nejidani) din Rusia, umblau desculți, în zdrențe, murind de frig și foame...

Iată comunismul demascat!... (Mai mult vezi în „Observatorul”).

Intr'o revistă românească citim că la cele 4 universități românești din țară, sunt nu mai puțin de 41.319 stud. evrei. Ne întrebăm sperieți: Se poate? Dacă da, să nu ne mirăm că țara merge din „rău” în spre „mai rău”! Din „democrație” în „bolșevism”

„Calendarul Bunului Creștin” dela Bixad iarăși va apare, în zilele acestea, tot cu un conținut bogat, dar bine dires. De pe acum se pot face pre-notări. Prețul unui ex. 14 lei. La comenzi mai mari se dă rabat proporțional cu nr. ex. comandate.

Ziarul **„Dacia”**, fondat de Al. Vlăduță, Brătescu-Voinești, S. Mehedinti, Nichifor Crainic, Col. St. Zăvoianu, etc., reappare în luna Octomvrie a. c. Deoarece, acest ziar, se pune în slujba mișcării de renaștere națională, spirituală și creștină, îl recomandăm călduros atențiunii tuturor cititorilor roștri. Abon. an. 400 lei, pe $\frac{1}{2}$ an 220 lei. Red. și Administr. București, str. Câmpineanu 6, et. II.

Faptă frumoasă. În timp ce mulțimea studenților nu numai vara, ci și iarna hoinăresc și umblă după tot felul de aventuri... proaste, un grup însemnat de studenți și tineri din Cluj, conduși de un ideal superior, în Țara Moșilor, în cel mai sărac și necunoscut cătun „Dealul Negru” sub conducerea Dr.-lui *Ion Banea* și stud. Gh. Vereș din Sălaj, au zidit — cu mâinile proprii — o foarte frumoasă și încăpătoare școală de piatră cu locuință cu tot. Aceasta, se zice, că eiau făcut-o, pt.-că partidele politice, perândate la guvern, numai le-au promis că vor face, dar nu au ținut de cuvânt.

Noi, nu putem îndeajuns admira aceasta inițiativă laudabilă, dusă la bun sfârșit.

Congresul AGRU-lui la Lugoj a avut loc în zilele de 5—7 Octomvrie a. c. A participat o lume imensă, în frunte cu M. S. Regele Țării, cu șapte episcopi și patru miniștri.

În primele zile s'au făcut primirile oficiale și ședințele comitetului, iar Dum. ședința solemnă a congresiștilor. Se predă opereta lui Porumbescu „Crai nou”, cântă, atât la concert, cât și la Liturghia solemnă corurile: „Lyra” din Lugoj, „Caranica” din Cluj și „Hubic” din Oradea. Predicatori sunt: Dr. Nic. Brânzeu și Dr. Titus Malaiu.

Majestatea Sa sosește Duminecă dim. la orele 10:40 (Carii pe Cheruvimi). Este așteptat de episcopi

și condus la locul Său. Este salutat de către P. S. Sa Dr. Al. Nicolescu, relevând — în vorbirea sa — ideea adânc monarhică ce stăpânește Spiritul Bisericii Catolice.

La Procesiunea Euharistică participă și M. Sa. Sub primul baldachin (purtat de 4 clerici) trece solemn Regele Hristos; sub al doilea baldachin (purtat de 4 deputați) pășește hotărît Regele Carol II.

M. Sa Regele a fost adânc mișcat și și-a exprimat mulțumirea Sa pentru cele văzute la Lugoj.

Toată ziua, mulțimea prezentă, a aclamat pe Rege.

Seara se face alegerea noului comitet. Președinte este reales Dr. Valer Pop, iar secretar gen. tot Dr. Aug. Popa.

„Agru” a împlinit cinci ani de muncă!

Delabăsești.

Liturgia valurilor

*Se rărește umbra nopții
Se rărește și dispare
Cum pe-o frunte de mireasă
Piere gândnul de'ntristare.*

*Zină somnoroasă, marea
Se trezește fără de veste
Și broboade largi de pe perle
Valurile și pun pe creste.*

*Este ora liturhiei,
Orizontul preot mare
Patrafir de foc îmbracă
Și'l întinde peste zare.*

*Glas de clopot nu s'aude,
Dar mulțimile de valuri
— Pelerini pioși — se roagă
Și se trag de pe la maluri.*

*E tăcere. Pe'ndelete
Ostie de vieață nouă
Discul soarelui se'nalță
Între lumile-amândouă...*

*Pulbere de diamante
De rubine și topaze.
Se deșiră sclipitoare
Din cascada lui de raze.*

*Fruntea umilit ș'o pleacă
A talazurilor gloată
Și osana par'că strigă
Fermecată marea toată...*

*Ingenunchiu -- statue vie --
Plâng și mă pătrunde dorul
De-al mării veșnic soare,
De Isus Mântuitorul.*

Ion Gârleanu.

EPIGRAMĂ

Unui făuritor de.. vorbiri ocazionale

De mai faci „vorbiri”, „portrete”
Pe la „dame”, pe la „fete”,
Te rog fă-le mai... „tâmpit”
Las' „balonul”, „slava”, „norul”
De nu vrei să fii ghicit
Că „mata” ești... „autorul”!!!

Ghimpe.

RĂSPUNSURI

dăm celor ce ne cer lămuriri — ori sfaturi — în chestiuni de „morală” și vieșă practică religioasă. Răspunsurile se dau în ordinea primirei corespondenței. Întrebările să fie clare și nici prea lungi, nici prea scurte. Cei ce ne scriu, să menționeze și numele sub care doresc să primească răspunsul. Scrisorile insuficient timbrate se refuză.

106. Maria. Cine, când și cum a încreștinat poporul românesc? Răspuns: nime, nicidecum și nicidecum! Poporul românesc s'a născut creștin. Despre încreștinarea lui nu se poate vorbi ca despre încreștinarea altor popoare, să zicem a Germanilor, Francezilor, Rușilor. Poporul nostru s'a format deadreptul în stare de creștini. Nu a existat nici o epocă, în care să se poată vorbi de poporul românesc în stare de păgânătate.

Iar creștinismul în care s'a format poporul românesc, a fost cel latin apusean. Istoriografii obiectivi, au dovedit, că noi la început eram de ritul latin, cu ierarhie supusă papei dela Roma; abia mai târziu, prin legăturile cu Bulgariei am ajuns să ne rupem de Roma și să luăm ritul bizantin, care era să ne fie absolut fatal. (Vezi „Legea Strămoșească” de M. V. Pantea). Această fatalitate o plânge poetul Boliac:

... O belă (frumoasă) România...
Printr'o fatalitate fuseși greșită tare.
De te rupseși de Roma! O ritul cel grecesc!
Aceasta-ți este culpa, de n'afli mângâiere
În sinul casei tale...

Astăzi lucrurile s'au schimbat. Azi ritul „grecesc”, îmbrăcat în frumoasa haină a limbii românești, a devenit o comoară a sufletului nostru, pe cari mulți ni-o invidiază. Și astăzi orientarea noastră culturală e absolut independentă de orientul ce ne înconjoară din trei părți, azi suntem cu totul atașați Apusului. Bun e Dumnezeu, nu va trece multă vreme și ne vom găsi orientarea deplină și în cele religioase. Căci în o lume, în care totul merge spre înfrățirea popoarelor, nu se poate că acest cuvânt să nu-și găsească expresiunea și în ce are mai scump sufletul omenesc: în ale credinței supranaturale!

107. Tereza. Ce este apostolatul laic? Este concursul, ce-l dau mirenii, bărbați sau femei, la realizarea problemelor spirituale pe cari le urmărește preotul. Acest concurs se poate da, individual direct, sau prin asociații. Obiectivul lui e: supraveghearea vieții religioase din parohie, apărarea împotriva tendințelor destructive, a orice fel de propagandă contrară

credinței: îndreptarea moravurilor la persoane sin-gurate, la familii; controlul credinței copiilor; re-aducerea la Biserică a celor înstrăinați, îndemnuri pe

toată linia; ajutorarea preotului la catehizare, apostolatul presei și îngrijirea bolnavilor. Firește, apostolatul se organizează prin preot, în mod sistematic

108. Doina. Pentru ce studențimea este atât de decăzută moralicește? Pentru că în învățământul superior nu se mai dă notă la purtare și chiar aci e etatea cea mai potrivită tuturor exceselor. Unde mai pui exemplele rele ce contaminează și lipsa de conștiință a demnității, mai ales la tineretul academic feminin. De aceea, părinții nu-și pot lăsa liniștiți fetele la universitate, decât adăpostindu-le la internate vrednice de încredere, cum sunt internatele conduse de călu. gărițe. Despre internatele conduse de laici, auzim lucruri îngrozitoare. Acum câțiva ani trei domni dela noi au petrecut la București și spuneau că femeile, în a căror societate petreceau nopțile, le aveau dela internat: o superioară și 2 eleve mai mari.

În schimb, cunoaștem și internate riguros supra-veghiate, chiar de băieți, iar excepții se pot ivi ori unde! Principala e: buna educație de acasă a copiilor. Această să fie principala preocupare a părinților.

109. Flavia. Promiscuitatea tinerilor în excursii, mai ales noaptea, fără control, este moralicește promisă și laudabilă? Am reprodus întrebarea așa întreagă, cum ni-s'a pus; dar credem că răspunsul e inutil. Orb să fie cine nu-l vede!

Mai bine vom întreba: cum s'ar putea evita aceea promiscuitate? Aici ajungem iarăși la chestia tineretului academic, căci de cel din învățământ secundar nu poate fi vorba, se fac excursii ale anu-mitor cercuri studențești, la cari iau parte și domnișoare. Firește, acestea formează societate aparte, mergând tot împreună și fără a se avea posibilitatea ca un băiat cu o fată să facă societate aparte, iar noaptea, se găzduiesc deosebit feciorii și deosebit fetele. Așa ne închipuim lucru între persoane bine educate. Că vor fi și cazuri anormale, se poate, de acestea ori unde pot proveni.

Alt cusur e tonul prea îndrăzneț, prea fără sfiială, în care vorbesc între ei studenții cu studen-tele. Asta face parte din decoltajul general al vremii. Ei spun că prin aceasta nu violează mai grav morala. Știe bunul Dumnezeu. Fetele cu bun simț pot fi și fără așa ceva!

(N. B.)

Reviste

AGRU, Buletinul «Asociației Generale a Românilor Uniți»; Director: P. Ion Agărbiceanu; Redactor: P. Dr. Aloisie L. Tăutu; Casier: P. Dr. Sim. Chișiu; Adm. P. Dr. Avram Cosma.

Adresa Red. și Adm. este Cluj str. Nic. Iorga nr. 6.

Buletinul, se prezintă cât se poate de bine.

Apare lunar. Abon. 100 lei.

Amicul Școlii, Revistă pedagogică-culturală-socială; Organ oficial al Reviz. și Comit. Școl. Cluj. Redactor: Marian Sasu. An X.

Prin articolele sale morale și culturale, revista corespunde scopului său educativ

și este o bună sfătuitoare pentru cititorii săi învățătorii. Este străbătută și de un considerabil duh creștinesc.

Apare de 2 ori pe lună. Abon. 120-150 lei.

Astralis, Craiova. Str. Anton Brăiloiu nr. 4. Ioan M. Russu.

Revistă spiritistă.

Aur. — Buc. V. str. Gral Lupu 26. Red.: Al. Beck.

Se întitulează revistă familiară și ar fi, dacă — între bucățile bune — n'ar fi bucăți de un conținut imoral și clișee, cari ar face rușine chiar și unei reviste ca: Pardon, Tiribomba, Furnica, etc.

Biruința. Director: Nic. Gr. Cristofir. Red. și Adm. Călărăși-Ialomita str. Știrbei Vodă 42. Abon. 200 lei. An. IV.

Foale cam regionalistă (nu prea sim-

patizează pe ardeleni) și pare prea slugarnică față de cei pute nrici. Altfel ar fi simpatică deoarece se ve de condusă de-o sinceră dragoste de Nea m și Tară.

Blajul, Redactor: Nico ae Comșa. Red. și Adm. Blaj str. Reg. Ferdinand 23. Abon. 180 lei. Apare lun r. An I

O foarte măduoasă re istă culturală, redactată cu multă îngrijire, în spirit creștinesc și românesc. Bibliografie bogată și imparțială.

Brazda literară. Buc. str. Fierari 13. et. II. Dir.: Gh. Popescu-Gorj; Red.: Ioan Mălescu. Apare lunar. Abon. 80 lei. An I.

Revistă de cultură și informațiuni literare.

Bunul Păstor. Redactor: Păr. can. Emil Bran, Oradea, Dim. Cantemir 4 An I.

Este buletinul lunar al parohiei române unite de Oradea la care colaborează și Păr. Neculăș și I. Gârleanu. Se trimite gratuit credincioșilor, cari o iubesc mult.

Catedra, Galați str. Cuza Vodă 45. Abon. 60 lei. Director: **D. T. Faur.**

Singura revistă anume pentru serbări școlare și cercuri culturale. Material bogat și f. variat. Bucăți scurte, interesante și instructive, deci și morale.

Calendoscop Artistic-literar și social. Foaie lunară. Abon. 100 lei. Red.: **Nistor I. Petre.** Cluj str. Universității 3. An I.

Un început de frumoase străduinți tinere. Nu este direct imoral, dar păcat că nu se dă mai multă atențiune moralității, fără de care nu se poate concepe ceva constructiv.

Cele trei Crișuri. Director: **George Bacaloglu.** Red. și Adm. Oradea str. Reg. Ferdinand 11. Apare lunar. Abon. 200 lei. An. XV.

O foarte bine redactată revistă românească ce apără interesele naționale dela granița de vest a României.

Cetatea, Telița, jud. Tulcea. Red. I. Pooviciu.

Foaie lunară pentru apărarea școlii.

Clasa IV. B. Cluj str. Fântânele 55. Apare lunar. Anul III. Red.: **E. Chencinschi.**

Este revista de experiență dela Șc. Primară nr. 4. Cluj, prin care se aplică practic principiile școlii active. Ca supliment, la această revistă, se anexează pt. părinți și institutori: Curentul activ.

Craicnicul cetății. Burdujeni, Succeava, Prof. Gh. Maxim.

Revistă culturală lunară.

Crai nou. Plaiaul Cosminului (j. Cernăuți). Redactori: **Teofil Lianu și Leon Sandru.**

Este o bună publicație lunară de critică și informații literare.

Colinda. Red. I. Pățcu, Cavadinesti, j. Covurlui. Adm. Nițu Gănești.

F. bună revistă culturală-literară cu proză și versuri.

Curierul Creștin. Cluj. Episcopia română unită. Abon. anual 200. Apare de 2 ori pe lună.

Organul oficial al Eparhiei de Cluj-Gherla cu un adaos neoficial. Apare sub redacția Păr. **Dr. Virgil Băilbanu.**

Cultura. Carei str. Iuliu Maniu nr. 2. An. I. Abon. 120 lei. Red. **Ion Isoiu.**

Publicație bilunară a Tineretului Român, de cultură națională și afirmare românească. F. inimos redactată.

Cuvântul bun. Buc. IV. Patriarhie. Abon. 60 lei. Red.: **Pr. Dr. Olimp N. Căciulă;** Adm.: **Protos. Teofil Ionescu.**

Revistă bilunară a Asociației Creștine Ortodoxe «Patriarhul Miron».

Cuvânt moldovenesc. Chișinău. Bdul Reg. Carol II. 67. An VIII. Abon. 120.

Gazetă săptămânală pt. moldoveni-basarabeni, sub conducerea «Astreii» din Basarabia.

Cuvântul Adevărului. Mănăstirea-Bixad, j. Satu-mare. Apare lunar. An. XII. Abon. 200. Red. **P. Augustin Pop.**

O foarte folositoare și bine redactată revistă bis.-omiletică și pastorală. Este indispensabilă pt. un preot zelos din «cura animarum».

Dacia Creștină. Iași. Str. Ștefan cel Mare 56. Abon. 50 lei. Apare de 2 ori pe lună.

Foaie creștină, tipărită — sub conducerea unui comitet (Dr. A. Găbor) — în renumitul institut: «Presa bună».

Ecoul Pădurilor. Buc. H. Păpa Tatu 41. Abon. 100 lei. Dir.: **Florea Cărunțu.**

Foaie lunară culturală și de interes economic. Stă în serviciul Brigadierilor și Pădurarilor mai ales.

Farul Nou. Buc. str. Gen. Berthelot 19. Abon. 100 lei. Red.: **Anton Viad Frollo.**

Organ creștin, bilunar, independent. Este foarte curajos și dărz în apărarea moralei lui Hristos. Colaboratori interni foarte distinși. Acum, mai ales, luptă cu multă hotărâre împotriva drăcescului proiect de lege prin care se va admite avortul:uciderea copilului mic.

Fântâna Darurilor. Buc. str. Cătuneanu 39. Director: **Pr. Toma Chiricuță.** Apare lunar. Abon. 200 lei.

Bogată revistă de cultură creștină. Colaboratori aleși și f. muncitori. Articole minuțioase și variate.

Floricele. Buc. II. Calea Griviței, 155. An. I. Abon. 240 lei. Director: **Cays Li.**

Ar fi un interesant și simpatic «magazin literar săptămânal» dacă scrisul i-ar fi mai curat din punct de vedere moral, iar clișeele de asemenea i-ar fi mai decente.

Foia noastră. Cluj str. Reg. Maria 36. An VI. Abon. 160. Red. **Septimiu Popa.**

Foie săptămânală pt. popor, redactată cu multă competență, stăruință și grije.

Gazeta Făgărașului. Piața Unirii 26. Dir.: **Dr. Aurel Dobrescu.** Red.: **Val. Crișan.** Abon. 60 lei.

Organ politic al Partidului Național-Tărănesc.

Glasul nostru. Băsești, j. Fălciu. Abon. 80 lei. Red.: **Pr. D. Dumbrava I. V. Bălan.** Dir. **Gh. Arteni.**

Foaie lunară pt. propagandă culturală la sate.

Grai Moldovenesc. Iași. Lascăr Catargiu 55. Abon. 100 lei. Dir. **A. G. Delafântinele.** Literatură-artă-știință.

Gralul Dâmboviței. Revizorul școl. Târgoviște. An. IX. Apare lunar. Abon. 100.

Revista corpului didactic din jud. Dâmbovița. O bună revistă de cultură pedagogică.

Graii satelor. Galați str. Libertății 11. An I. Red. **Vasile Hondrili.**

Foaie culturală, bilunară.

Grănicerul. Mehadia-Banat. Dir. I. Morgetich.

Organ pt. promovarea intereselor locale.

Habimah. Tecuci. Abon. 80 lei. Foaie jidovească.

A Hirnök. Cluj. Tip. S. Bonaventura.

Ar fi o bună revistă creștină-maghiară, dar clișeele imorale cari îi pângăresc paginile dăramă tot ce rândurile-i clădesc.

Ideea națională. Buzău Str. Ștefan cel Mare 24. Red. **Av. N. N. Manolescu.**

Publicație bilunară-românească ce luptă pentru triumful ideei naționale: România Românilor.

Înainte! Buc. 6. str. Meteor 53. Dir.: **V. Petrescu.**

Ziarul Soc. Abs. Șc. Sup. de Arte și Meserii din țară. Apare lunar. Pe lângă materialul de interes profesional, are și o bine redactată pagină culturală.

Inmuguriri. Fălțiceni. str. I. Creangă 35. Red.: **M. D. Havriș și I. Lungu.**

Revistă literară-artistică-socială, care apare lunar.

Insemnări. Dorohoi. Dir. I. Brăscănceanu. Revistă lunară de artă și literatură.

Înșirte Mărgărite. Iași. Șc. prim. «Trei Ierărhi».

Simpatică și bine redactată revistă bilunară pt. tineretul școlar. Abon. 80 lei. **Izvoarașul.** Bistrița-Mehedinți, Of. T. Se-

verin. Red. **Pr. Dumitrescu-Bistrița.**

F. bună revistă de muzică și artă națională și folklor.

În fiecare număr publică mai multe doine ori cântece frumoase, pe note. **La Vie Politique et Litteraire.** Buc. str. Viitorului 95. Dir.: **Pavel Al. Macedonski.** Ziar independent român-francez. Bine-redactat și informat.

Lanuri. Mediaș. Str. Armurierilor 8.

Revistă literară lunară simpatică, dar prea vrea să devină «interesantă» prin aceea că numele proprii, etc., le scrie cu literă mică. Nu știm pe baza decretelor cărei Academii.

Lumina Creștinului. Iași. Institutul „Presa Bună” Str. Ștefan cel Mare 56. Dir. **Dr. Ant. Găbor.**

Una dintre cele mai bune reviste religioase din țară. Este și organul oficial al Presei Bune și Apostolatului Rugăciunii. Conținut f. moral!

Luminătorul creștin. Craiova. Aleea M. Râmnicăeanu 3.

Revistă lunară baptistă.

Macedonia. Buc. str. Bărăției nr. 31. Dir. Fond.: **Dr. Naum Nance.**

Revistă de cultură și propagandă națională a Românilor macedoneni. Apare lunar.

Marea noastră. Constanța. Str. Moldovei 6. Dir. **Eleonora-Moința D. Cruțiu.**

Organ național popular, închinat culturii Dobrogene.

Maria Blaj. Red.: **Păr. Gavril Pop.**

Buletin pentru tinere fete-școlare creștine.

Marianistul. Blaj. Red.: **Păr. Ioan Suciu.** Buletin pentru tinerimea școlară creștină. (băeți).

Măna Mântuitoare. Focșani. j. Putna. Red.: **Pr. V. Boldeanu.**

Mic buletin lunar cu învățături creștinești.

Neamul Românesc pentru popor. Buc. B-dul Șchitu Măgureanu 1.

Buletin bilunar al „Ligei Culturale” fondat de d. N. Iorga.

Observatorul — Beiuș, j. Bihor. An. VI. Abon. 150.

Revistă lunară, documentară-cultură socială-religioasă, redactată cu multă însuflețire creștină de **P. Ireneu Merloz** și **P. Ioan Teiușan.**

Observatorul — R. Vâlcea Str. Știrbei Vodă 44. An. I. Abon. 200.

Organ național independent, dar care totuși pare că înclină spre un partid.

Orientări. Moinești—Bacău. Dir. **C. R. Crișan.**

Revista Românească lunară, care a fost deraiat — într-o vreme — în confesionalism pătimăș. Mai nou pare a se fi îndreptat. În nr. 5—1934, are un articol frumos despre Francmasonerie.

Oriodoxia. Buc. VI. Str. Cătuneanu 39. Foaie de zidire sufletească, scrisă de un grup de preoți și credincioși.

Pandurul. R.-Vâlcea. Str. Col. Daniil Ionescu 14. Dir. **D. C. Măldărescu.**

Foaie naționalistă, informativă, cu multă dragoste de neam și țară.

Pământul. Călărași—Ialomița, Vânători 127. Red. **Eugen Cialic.**

Organ pentru apărarea intereselor ialomițene.

Pâinea Vieții. T.-Jiu. Str. Sf. Apostoli Red. **Pr. Gr. Prejbeanu.**

Foiță bilunară de îndrumare creștină. **Petrodava.** Piatra N. Str. Măraței 89.

Dir. **Ioan Drăgan.**

Revistă lunară de prezentare și răspândire a culturii în genere.

